

Vlaamse
overheid

13

DE ZESDE STAATS-
HERVORMING

Zijn we er
klaar voor?

HET NIEUWE LEREN

Goedkoop
en gezellig

James Van Casteren (42), administrateur-generaal VAPH
Frans Cornelis (60), administrateur-generaal AgO

GENERATIESWITCH AAN DE TOP

“Mentaliteit is
veel belangrijker
dan leeftijd”

Win een taart!

In oktober verschijnt de vijftigste 13. En dus is het feest: vijftig teams, diensten of groepen collega's die uitstekend samenwerken, krijgen een taart voor tien personen.

Hoe winnen?

Stuur voor 15 juli 2014 een mailtje naar 13@vlaanderen.be en leg in maximaal vijf regels uit waarom u en uw collega's taart verdienen. De redactie kiest vijftig winnende teams en bezorgt hen eind september een taart.

Kiezen

Beste dames en heren ministers,

Als ik dit schrijf, zijn jullie net een versnelling hoger geschakeld met de regeringsvorming. En wie weet, misschien is alles al haarfijn uitgeklaard tegen de tijd dat dit zwart op wit gedrukt staat. De tijd dringt dan ook. Want jullie volgende uitdaging staat al klaar: staats hervorming nummer zes. En die brengt nieuwe besparingen mee. Een tekort van 1 miljard in 2015 en van 1,3 miljard in 2016 maken dat we op besparingsvlak nog een serieuze tand bij moeten zetten. Met hier en daar een beetje schaven zullen we het niet meer kunnen oplossen. Er moeten nu echt keuzes gemaakt worden. En snel. Slimme en fundamentele keuzes, zeggen politicoloog Carl Devos en topambtenaar Martin Ruebens op p. 27.

Het is aan jullie om die keuzes te maken, helemaal volgens het primaat van de politiek. Maar wees gerust: bij de administratie hebben we ons huiswerk al gemaakt. We hebben alle voorstellen in een adviesrapport gegoten, zorgvuldig gewikt en gewogen, met alle pro's en contra's erbij. Ja, wij ambtenaren kennen onze wereld. En ook onze plaats. "Het is de taak van de administratie om de ministers alle beleidsopties te geven, en bij elke optie de voor- en nadelen op te lijsten", zeggen twee andere topambtenaren in gesprek met 13 op p. 21. En ook nog: "Als de minister kiest voor een bepaalde optie die volgens ons niet goed is, is het onze taak hem erop te wijzen dat hij met zijn neus tegen de muur zal lopen. Als hij dan toch wil doorzetten, is het zelfs onze taak om te zorgen voor een stootkussentje, zodat die neus niet te hard pijn doet."

Maak die keuzes ook samen. Want wij krijgen terecht het verwijt niet genoeg samen te werken. Maar dat is niet alleen onze verantwoordelijkheid. "Mijn droom is dat de nieuwe Vlaamse Regering niet alleen zegt dat we goed moeten samenwerken, maar ook zelf het goede voorbeeld geeft door de beleidsnota's gericht op elkaar af te stemmen", klinkt het op p. 23. Want als politici tonen dat ze willen samenwerken, zal dat ook doorsijpelen naar beneden. De tijd is rijp en in de administratie is er meer overleg dan vroeger. Dat bewijst ook het adviesrapport dat we voor het eerst gezamenlijk voor jullie hebben opgesteld, over de beleidsdomeinen heen.

Als ik nog een ding mag schrijven: de afgelopen verkiezingsmaanden was het *bon ton* om ons, ambtenaren, te bekritisieren. Ons, dat was dan het 'ambtenarenapparaat', of nog erger: het 'overheidsbeslag'. Alsof we een last zijn. Een aanhangsel dat je liever kwijt wilt. Terwijl wij degenen zijn die tussen neus en muur staan. Met een stootkussentje. Een beetje meer vertrouwen mag dus wel. De topambtenaren van daarnet geloven er alvast in dat dingen kunnen veranderen, en mensen ook. "Verandering vraagt inspanning," zeggen ze, "maar we zijn bereid die te leveren." Wij zijn er dus klaar voor. U ook?

Leen

PS: Nog een tip voor als jullie kabinetteams gevormd zijn: vergeet onze 13-taartenactie niet ...

"Wij zullen ervoor zorgen dat die neus niet te hard pijn doet"

Leen De Dycker, hoofdredacteur
www.twitter.com/leendedycker

't Is hét moment voor een goed klassement!

Waar blijf je met e-mails die je hebt gelezen en verwerkt? In het gemeenschappelijk klassement! Zo sla je twee vliegen in één klap: **je houdt je mailbox proper** én **je maakt informatie beschikbaar** voor je collega's. Want in zo'n klassement horen alle documenten thuis die samen een dossier vormen – ook mails en bijlagen. Mail gelezen, mail verwerkt? Mail klasseren!

Welke mails klasseer je, welke niet?
Ontdek de tips op
www.bestuurszaken.be/e-mail

Zeker lezen

10
Nieuwe vorming niet alleen goedkoper
“Leren van elkaar is ook
gewoon heel plezant”

20
Nieuwe generatie topambtenaren
“Je moet geloven in verandering”

32
Collega's aan het werk
“Soms is de stank niet te harden”

Alles in 13

3	Editio van hoofdredacteur Leen
5	Inhoud
6	Samengevat
10	Leren van elkaar
16	Collega's gaan samen op reis
18	Passie voor de Groote Oorlog
20	Frans Cornelis (60) en James Van Casteren (42) over de verjonging aan de top
24	Schatten van Vlaanderen Vlaanderen festivalland
26	De zesde staatshervorming
30	(Arbeids)ongevallen tijdens de middagpauze
32	Een dag in het spoor van Robin Scheers bij de Uitleendienst Kampeermateriaal
36	In de bloemetjes
38	Onze Groote Oorlog-tips
40	Win
42	Puzzel
43	Column: Maarten
44	Bij de burens
45	Strip door Simon Spruyt
46	Lezers aan het woord

COLOFON · Driemaandelijks magazine voor het Vlaamse overheidspersoneel negende jaargang nr. 49 juli-augustus 2014 · Hoofd- en eindredactie: Leen De Dycker · Coördinatie: Petra Goovaerts · Redactie: Leen De Dycker, Maarten De Gendt, Filip De Maesschalck, Gudrun De Waele, Petra Goovaerts, Veerle Van den Broeck, Frank Willemsse · Redactiesecretariaat: Simone Vervloessem · Coverfoto: Lieven Van Assche · Cartoon: Floris · Puzzel: Freddy Roegiest · Strip: Simon Spruyt · Lay-out: Cypres nv, Leuven · Druk: die Keure, Brugge · Verantwoordelijke uitgever: Vlaamse overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, afdeling Communicatie, Leen De Dycker, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel.

Collega's die met pensioen gaan, kunnen 13 blijven ontvangen. Schrijf u in via www.vlaanderen.be/13 of via het redactiesecretariaat. Collega's met een visuele handicap kunnen 13 in gesproken vorm ontvangen. Neem hiervoor contact op met de redactie. Contactadres: Boudewijnlaan 30 bus 20, toren C, 6de verdieping, kamer 6C50, 1000 Brussel, tel.: 02 553 55 67, fax: 02 553 55 79, e-mail: 13@vlaanderen.be, website: www.vlaanderen.be/13

Niet iedereen is positief over de keuze van Thurn en Taxis als de locatie voor het nieuwe VAC Brussel (hier te zien in een simulatie).

GOEDKOPER EN GROENER, MAAR ...

Kritiek op nieuw VAC Brussel

De eerste steen moet nog gelegd worden, maar de beslissing over het nieuwe Vlaams administratief centrum (VAC) in Brussel is begin mei niet onopgemerkt gebleven. De keuze van de Vlaamse Regering viel op het Meandergebouw op de terreinen van Thurn en Taxis, op basis van kwaliteit en prijs het beste van de vier voorstellen. Maar er kwam onder meer vanuit vakbondshoek kritiek. "Te ver van het Noordstation, moeilijker bereikbaar en niet veilig", luidt het.

Het Meandergebouw moet plaats bieden aan de collega's die nu nog in het Boudewijn- en het Phoenixgebouw aan de Brusselse Albert II-laan zijn gehuisvest. Die huurcontracten lopen af in 2017 en 2018. In het nieuwe gebouw is ook plaats voor onder meer 500 ambtenaren die als gevolg van de zesde staatshervorming overstappen naar het Vlaamse niveau. De huur van het gebouw is niet alleen 3,7 miljoen euro per jaar goedkoper dan de huur van de huidige kantoorruimte. "Het is ook beter aangepast aan de hedendaagse behoeften. De kantoren zullen rond grote tuinen liggen, er komt een overdekte binnenstraat met gemeenschappelijke ruimtes, zoals een restau-

rant en auditoria, en het gebouw wordt bijna energieneutraal. Het krijgt vier sterren - de hoogste score dus - volgens de waardering van Het Facilitair Bedrijf (*het agentschap dat ontstaan is na de samensmelting van het AFM en e-IB, red.*).", zegt communicatiemanager Ben Jehaes van de Vlaamse investeringsmaatschappij PMV, die de opdracht heeft gegund.

Kritiek

De drie grote vakbonden hebben alvast hun bedenkingen bij de locatie van het gebouw.

- Het ligt te ver van het Noordstation en van het centrum van de stad. Volgens

de ACOD ligt het op meer dan 1 kilometer van het Noordstation en op meer dan 15 minuten wandelen.

- De buurt is moeilijk toegankelijk met het openbaar vervoer en de fiets. Er zijn wel plannen voor een nieuwe tramlijn en een brug over het kanaal, zodat voetgangers en fietsers recht door van het station naar de site kunnen.
- De buurt aan de Havenlaan is onveilig. Onder meer het Bolivarpark, dat op de route naar Thurn en Taxis ligt, zou niet veilig zijn.

Bij het ter perse gaan van deze 13 moest de Raad van State nog uitspraak doen over de klacht van een van de verliezende kandidaten tegen de beslissing van de Vlaamse Regering. Als de Raad van State die klacht afwijst, kan de overeenkomst met de ontwikkelaar van het Meandergebouw ondertekend worden. Meer nieuws daarover volgt dus nog.

DE NIEUWE NORM TEGEN 2020

“Werken waar en wanneer je wil”

Tegen 2020 moet plaats- en tijdsonafhankelijk werken de norm zijn bij de Vlaamse overheid. “Dat wil zeggen dat je zelf kiest waar en wanneer je werkt, als je functie dat toelaat”, legt Wendy De Letter, teamhoofd hr-beleid bij het Departement Bestuurszaken, uit.

Dus nachtraven die van 19 uur tot 3 uur willen werken, kunnen dat vanaf dan?

WENDY: “Je moet uiteraard voldoende bereikbaar blijven voor burgers en collega’s, en de dienstverlening mag niet in het gedrang komen. Duidelijke afspraken rond bereikbaarheid en beschikbaarheid, én goede communicatie tussen personeelsleden en leidinggevend zijn belangrijk.”

Kunnen leidinggevenden mensen verbieden plaats- en tijdsonafhankelijk te werken?

WENDY: “Een aantal mensen zal niet kunnen werken waar en wanneer ze willen. Denk maar aan schoonmaakcollega’s en balie-

medewerkers. Maar het is voortaan aan de leidinggevende om te bewijzen dat een functie niet in aanmerking komt. Tot nu was dat omgekeerd en moest je bewijzen dat je functie verenigbaar is met telewerk.”

Wat zijn de voordelen?

WENDY: “Door plaats- en tijdsonafhankelijk werken verminderen je woon-werkverplaatsingen en zorg je voor een betere balans tussen werk en privéleven. Als organisatie profileren we ons bovendien als aantrekkelijke en moderne overheidswerkgever. We werden hiervoor onlangs beloond met een gouden *Employer of the Year*-award in de publieke sector.”

Wendy De Letter,
teamhoofd hr-beleid.

“

Ik weiger mee te doen met mensen die alles door de overheid willen laten regelen. Sommigen willen zelfs het notariaat afschaffen. We zouden ons beter afvragen of de overheid nog een eigen dienst moet hebben voor het opstellen en verlijden van notariële akten als er notarissen zijn.”

Kris Peeters, minister-president in de vorige regering, vindt dat advocaten, fiscalisten en andere vrije beroepers overheidstaken moeten kunnen overnemen.
(*Het Laatste Nieuws*, 7 mei 2014)

“

Als ze binnen de drie jaar nog eens een onvoldoende halen, betekent dit een ontslag.”

Geert Bourgeois, minister van Bestuurszaken in de vorige regering, beklemtoont dat de negatieve evaluatie voor 36 Vlaamse ambtenaren in 2013 een serieuze verwittiging is.
(*Het Nieuwsblad*, 15 mei 2014)

“

De Vlaamse overheid zal het de volgende vier jaar met 7 procent minder moeten doen. De kaasschaafmethode zal niet meer volstaan.”

Secretaris-generaal Martin Ruebens van Departement DAR en Dirk Van Melkebeke, secretaris-generaal van Departement EWI en voorzitter CAG, kijken bezorgd vooruit.
(*De Tijd*, 6 juni 2014)

© Lieven Van Assche

25ste sportdag op 18 september

NU OOK MINDFULNESS

"De sportdag vindt dit jaar voor de vijftiendertigste keer plaats, maar we blijven mee met de jongste trends", vertelt Bloso-medewerker Joost De Ville, die de sportdag mee organiseert. "Ook dit keer bieden we enkele nieuwigheden aan, zoals mindfulness-meditatie, moderne zelfverdediging en waterbasketbal." Zoals ieder jaar kunt u op donderdag 18 september op de VUB-campus in Brussel terecht voor de toernooien - waarvoor u zich ook individueel kunt inschrijven - en meer dan veertig sporten. Of u kunt Brussel al wandelend, joggend of fietsend verkennen met de collega's. De korte en de lange stadswandeling eindigen in de buurt van het station van Brussel-Centraal, zodat u de overvolle treinen vanuit Etterbeek kunt vermijden. Ook collega's met een handicap zijn van harte welkom. Voor hen zijn er aangepaste faciliteiten en wordt onder andere rolstoelbasketbal georganiseerd.

Gepensioneerden en collega's van De Lijn kunnen jammer genoeg niet deelnemen aan de sportdag. De Lijn-collega's verzorgen immers een dienstverlening die niet onderbroken kan worden.

Meer info vindt u in de folder bij deze 13 en op www.bloso.be/sportdagvoorambtenaren

POLL

Helpt vindt nieuwe ontslagregels evenwichtig

Wat vindt u van de nieuwe ontslagregeling? Dat vroegen we in ons vorige nummer. Ruim de helft van u kan zich wel vinden in de nieuwe regeling, waarbij twee negatieve evaluaties in drie jaar tot ontslag leiden. Een derde vindt de nieuwe ontslagregels te ver gaan, 12 procent wil dat ontslagen nog sneller gebeuren. Opvallend is dat in elk van de groepen gevraagd wordt naar een betere begeleiding na een eerste negatieve evaluatie, zodat mensen alle kansen krijgen om zich te herpakken. Wie vindt dat de regeling te ver gaat, verwijst vaak naar pestgedrag, willekeur of onkunde van de evaluatoren. En sommigen vinden dat bij een soepelere ontslagregeling ook een soepelere beroepsprocedure hoort.

Lees alle reacties op de poll op p. 46.

De regeling gaat te ver 34,51 %

De regeling is evenwichtig 52,84 %

 12,64 % De regeling gaat nog niet ver genoeg

NIEUWE POLL

STEM EN WIN

Hebt u of heeft een van uw collega's al een burn-out gehad?

Burn-out is de laatste jaren aan een opmars bezig. Steeds meer mensen vallen ten prooi aan de uitputtingsziekte, en blijven daardoor vaak langdurig afwezig op het werk. Hoe zit dat op uw dienst? Hebt u al collega's aan een burn-out onderuit zien gaan? Of bent u misschien zelf ooit in een burn-out beland?

Vertel het in onze poll en geef uw mening op www.vlaanderen.be/13. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 20 euro. U kunt stemmen tot en met 15 juli 2014.

4 x 13

Uw vertrouwde papieren 13 zal vanaf nu om de drie maanden verschijnen, in de plaats van om de twee maanden. "We werken volop aan de omschakeling van een louter papieren magazine naar een mix van papier en digitaal", vertelt hoofdredacteur Leen De Dycker. "We zullen geleidelijk aan meer online nieuws brengen op de intranetkoepel (koepel.vonet.be) en op de website van 13 (www.vlaanderen.be/13). Tegelijk passen we de frequentie van ons magazine aan." 13 zal vanaf oktober 2014 nog vier keer per jaar verschijnen, in plaats van zes keer. "Door meer online te werken, kunnen we iedereen sneller op de hoogte brengen van het laatste nieuws. In de papieren 13 maken we ruimte voor meer diepgaande reportages en beleving."

VDAB-collega's in de ban van WK voetbal

Pronostieken organiseren, de bureaus decoreren ... VDABer Jan Borms (midden op de foto) en zijn collega's zijn vast niet de enigen met Braziliëkoorts. Jan heeft zelfs een website gemaakt voor zijn collega's die zich aan een pronostiek willen wagen. "Tegen het begin van het WK verwacht ik toch 25 à 30 deelnemers. Maar er zijn ook collega's bij andere diensten die liever hun pronostiek op papier ophangen. Het WK voetbal leeft bij ons, er wordt veel over gepraat. Bij het vorige WK hebben

we samen naar de matches van de Rode Duivels gekeken, maar dit jaar vallen de uitzendingen wat moeilijker om dat te organiseren."

Aan een voorspelling over de winnaar durft Borms zich niet wagen. "Brazilië, Argentinië, Duitsland ..., er zijn veel kanshebbers op de titel. België waarschijnlijk niet. De eerste ronde zullen we overleven, maar in de achtste finale is het afwachten tegen wie de Duivels zullen uitkomen."

VDAB'ers An Vanderloock, Maarten De Cock, Jan Borms, Jan Van Vlaenderen, Darek Krzywania beleven samen de WK-gekte.

Lees het nieuws over de nieuwe Vlaamse Regering online via koepel.vonet.be of via www.vlaanderen.be/13.

13-zomerzoektocht in het spoor van de Grote Oorlog
Lees er alles over op p. 38.

Telex ...

Schaapjes tellen langs de snelweg? Nee, u bent niet in slaap gevallen achter het stuur. Het agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en de collega's van Leefmilieu, Natuur en Energie zetten sinds kort **schapen** in voor **ecologisch bermbehoud**. Tot eind november grazen drie kudde de bermen kort langs de lus van de R4 naar de B403 in Merelbeke en langs de E17 aan het op- en afrittencomplex Waasmunster en Sint-Niklaas-centrum. Door de heidevegetatie is grazen daar beter dan maaien. Het spaart bovendien brandstof, is goed voor de ecologische variatie en elimineert maaiafval. *** AWV werkt ook samen met Vlabe om **vrachtwagens op te sporen** die hun **verkeersbelasting niet betaald** hebben. Vlabe gebruikt daarvoor de vaste camera's en de lussen in het wegdek van AWV. Naast het opsporen van zwaarrijders controleren ze of vrachtwagens niet te zwaar geladen zijn. *** Van samenwerken naar samensmelten: voortaan vormen het Agentschap voor Facilitair Management en de entiteit e-government en ICT-Beheer samen het **agentschap Facilitair Bedrijf**. *** Wat moet er gebeuren met het **Graaf de Ferrarisgebouw**? Een conceptnota beschrijft de toestand van het grootste gebouw van de Vlaamse overheid in Brussel, en schetst mogelijke toekomstscenario's. Er zijn twee pistes: renoveren en opfrissen of een volledige herontwikkeling van de site. Beide mogelijkheden worden nu onderzocht. Daarna zal de Vlaamse Regering een beslissing nemen. *** Ondertussen mag de Vlaamse overheid zich een jaar lang **Employer of the Year** noemen. Het weekblad *Vacature* reikt de award jaarlijks uit samen met Acerta en de Vlerick Business School. De Vlaamse overheid won in de categorie non-profit. "Bij de Vlaamse overheid krijg je alle kansen om je ervaring en expertise in je vakgebied verder uit te bouwen", vertelde een trotse Luc Latouwers, secretaris-generaal van het Departement Bestuurszaken nog. ***

Op de opdienstendag betogen Sofie Bouteligier, Lore Mariën en enkele collega's van het team Europa van de OVAM om de vooroordelen over hun job en de Europese instellingen te weerleggen.

ALTERNATIEF OPLEIDEN

“Leren van elkaar is gewoon plezant”

Een cursus tussen de middag voor en door collega's, een opendeurdag van uw dienst, een bedrijfsbezoek ... Leren op de werkvloer wordt steeds populairder. Het is goedkoper, gezelliger, en het neemt minder tijd in beslag dan een klassieke vorming. En het hoeft er niet altijd even ernstig aan toe te gaan, zo blijkt. "Leren van elkaar is ook gewoon heel plezant", klinkt het bij de collega's.

VEERLE VAN DEN BROECK · FOTO'S LIEVEN VAN ASSCHE

“Het is kennis delen, maar je merkt het amper”

“Awoert, Europa, awoert! Weg met Europa!” Een minibetoging met vijf OVAM-collega's trekt met veel lawaai door de gangen van hun gebouw in Mechelen tijdens de opendienstendag. Ze delen pamfletten uit. “Zo laten we de andere OVAM'ers zien waar ons team mee bezig is”, zeggen Lore Mariën en Sofie Bouteligier van het team Europa.

Vanwaar het idee van een betoging tegen Europa?

LORE: “De bedoeling van de opendienstendag is dat we collega's van andere diensten uitleggen wat onze job inhoudt. Wij hebben ervoor gekozen om hen uit te leggen hoe Europa werkt. Vaak hebben mensen daar een verkeerd beeld van. Op onze borden staan een aantal vooroordelen die we op onze pamfletten weerleggen.”

Een van die vooroordelen is: ‘Ik is klein en Europa is groot, en dat is niet eerlijk’.

SOFIE: “Sommige mensen denken dat je als klein landje niet kunt wegen op het Europese beleid. Maar in de praktijk trekt ons team elke dag mee aan de kar: we zitten in allerlei expertengroepen en maken deel uit van netwerken die belangrijk zijn om het materialenbeleid van de OVAM op de kaart te krijgen.”

Lore, jij bent verkleed als de godin Europa. Waarom?

LORE: “Collega's zeggen ons vaak: 'Zeg dit of dat eens tegen Europa'. Maar Europa op zich bestaat niet. Het zijn alle instellingen, commissies ... die Europa vormen. Als je iets wilt veranderen, is dat vaak een werk van lange adem. Om onze collega's dat duidelijk te maken, ben ik verkleed als de mythologische figuur Europa.”

Zijn jullie zelf al bij andere collega's gaan kijken?

SOFIE: “Jazeker. Over het muurtje kijken is voor iedereen interessant. Vaak blijf je op je eigen eiland. Door zo'n dag als vandaag leer je dat je soms met dezelfde problemen kampt of dat bepaalde studies die je gebruikt, ook nuttig zijn voor een collega. Iedereen pakt het tof aan. Het is kennis delen, maar je merkt het amper. En het is een goede oefening om na te denken over hoe je je eigen werk op een makkelijke manier aan anderen kunt uitleggen.”

“We leggen collega's uit hoe Europa werkt”

Lore Mariën

Nathalie Goovaerts leert collega's deze zomer omgaan met apps in de summerschool.

“Ik leer ook zelf telkens bij over apps”

Welke apps op je tablet of smartphone handig zijn, daar geeft Nathalie Goovaerts (Toerisme Vlaanderen) deze zomer opnieuw les over tijdens de jaarlijkse summerschool van het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO). “De summerschools zijn telkens weer een uitdaging. Je weet immers niet wie in je klas terecht komt en wat het niveau is.”

Nathalie kwam twee jaar geleden bij de summerschool terecht nadat ze een oproep op het intranet zag. “Ik kreeg van mijn toenmalige collega’s bij het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking vaak vragen over sociale media-tools omdat ik er Yammer geïntroduceerd had. Maar er was niet onmiddellijk een link tussen Twitter en Facebook en hun werk. Via de summerschools kon ik mijn kennis over en passie voor sociale media delen en mijn collega’s via een officieel initiatief verder helpen.”

Wat is het voordeel van een initiatief als de summerschool?

NATHALIE: “Vaak is er heel wat kennis beschikbaar in huis en het zou zonde zijn daar geen gebruik van te maken, zeker in tijden van besparingen. Bovendien kom je collega’s uit allerlei entiteiten tegen. Je leert wat anderen doen en je persoonlijk netwerk wordt groter.”

Is elke les hetzelfde?

NATHALIE: “Nee. Je kunt het niveau van de deelnemers moeilijk op voorhand inschat-

ten. De ene keer zitten er mensen in je les die nog geen ervaring hebben met apps, de andere keer willen de mensen vooral meer tips en tricks leren. Je moet flexibel zijn. Je krijgt bovendien elke keer andere vragen waardoor je als lesgever ook bijleert. Zo ben ik vorig jaar te weten gekomen hoe je op een tablet een pdf kunt bewerken.”

Je offert er met plezier je middag-pauze voor op?

NATHALIE: “Ik praat graag, ga graag in discussie en ik leer graag bij. Dat zegt genoeg, denk ik (*lacht*). Bovendien geef ik maar een paar middagen training. Dat heb ik er wel voor over. Bij Toerisme Vlaanderen hebben we dit voorjaar ook sociale mediatrainingen gegeven. Daar worden al heel wat sociale mediakanalen gebruikt, maar niet iedereen is er even vertrouwd mee. Daarom hebben we een aantal sessies georganiseerd over Twitter, Facebook, Instagram, Pinterest en LinkedIn. Mijn summerschoolervaring kwam daarbij goed van pas.”

www.bestuurszaken.be/nieuws/summerschool-2014

“Je persoonlijke netwerk wordt groter”

Nathalie Goovaerts

“De drempel om vragen te stellen ligt erg laag”

Cursussen voor en door collega's, het heeft niets dan voordelen, vinden Iris Verelst en Alain Dillen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Alain gaf vorig jaar de cursus 'Excelleren in Excel', die Iris volgde. “Dat de praktijkvoorbeelden aansluiten bij het werk van collega's, maakt het heel interessant.”

Alain en zijn collega Bart Weyers gaven vorig jaar de cursus 'Excelleren in Excel' in het kader van Train je collega, een initiatief van het Agentschap voor Overheidspersoneel, waarbij collega's een week lang massaal cursussen geven aan andere collega's. “De eerste editie van Train je collega was een echt succes bij het ANB. Er werden cursussen over heel uiteenlopende onderwerpen gegeven: zwammen herkennen, fotograferen, sociale media ... Er was voor elk wat wils.”

Hoe zijn jullie op het idee gekomen om een cursus over Excel te organiseren?

ALAIN: “Toen we zagen dat Train je collega georganiseerd werd, hebben we nagedacht welke vragen zoal gesteld worden. Ik krijg vaak vragen over Excel omdat ik dat programma tijdens mijn vorige job bij het Instituut van Natuur- en Bosonderzoek veel gebruikte. Daarnaast ben ik gepassioneerd door fotografie, dus heb ik daarover ook les gegeven.”

Iris, waarom heb jij de cursus gevolgd?

IRIS: “Ik werk vaak met Excel en wou meer tips en tricks leren. De eerste tien minuten was ik bang dat ik niet veel zou bijleren omdat het vrij basic was. Er zaten immers ook collega's in de les die nog nooit met Excel gewerkt hadden. Maar gelukkig hebben Alain en Bart ervoor gezorgd dat er voor iedereen genoeg interessante voorbeelden aan bod zijn gekomen.”

Wat zijn de voordelen van zo'n cursus op de werkvloer?

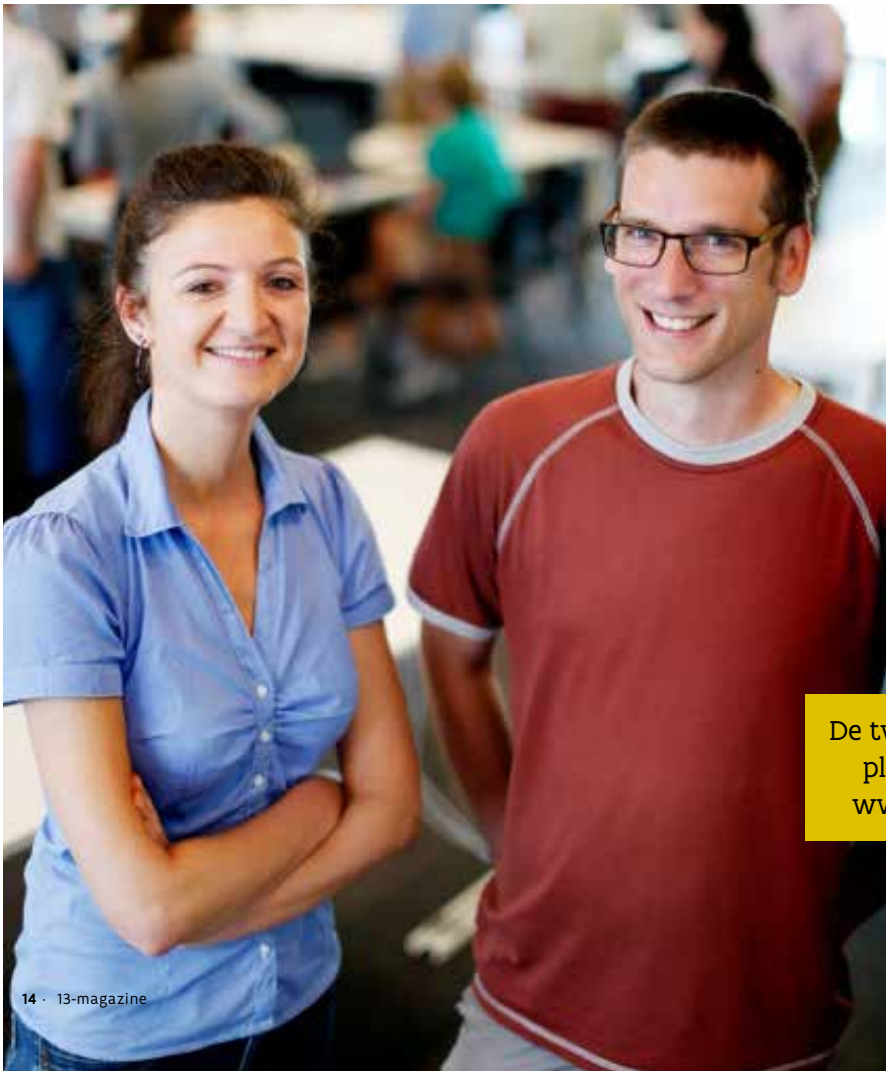
IRIS: “Het is een spontane en interactieve manier van bijleren. De drempel om vragen te stellen en om aanvullingen te doen ligt erg laag omdat je collega's de les geven. Bovendien is het makkelijk dat praktijkvoorbeelden aansluiten bij je job. Dat maakt het concreet.”

ALAIN: “Voor mij is het grote voordeel de tijdswinst. Je helpt verschillende collega's tegelijkertijd verder. Mensen ontdekken soms manieren om hun werk vlotter te doen. Bovendien kunnen de cursisten op hun beurt anderen verder helpen. Sommige collega's zagen het eerst niet zitten om voor een groep te spreken. Maar hoe kun je dat beter leren dan met je eigen collega's?”

En heeft de lesgever iets bijgeleerd?

ALAIN: “Zeker! Ik gaf de cursus samen met Bart, en van hem heb ik trucjes geleerd die ik nog niet kende. Van sommige voorbeelden wist ik niet zeker of ze relevant waren, maar er waren altijd enkele mensen die ze konden gebruiken. Het was ook interessant om collega's te ontmoeten uit andere provincies. Op een gegeven moment bleek dat een collega een vergelijkbaar probleem had gehad als wij. Achteraf hebben we het probleem op basis van zijn ervaring kunnen oplossen.”

De tweede editie van *Train je collega* vindt plaats in november 2014. Meer info op www.bestuurszaken.be/train-je-collega.

Goedkoop, snel en gezellig leren

Nieuwe dingen leren kan op allerlei manieren. “Belangrijk is dat je een manier kiest die bij je past”, zegt Sandra Lauf van het team Leren van het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO). “Wat voor je collega werkt, is daarom niet de beste manier voor jou. De ene kan het best in groep leren, de andere heeft het meeste baat bij zelfstudie.” Een greep uit het aanbod.

Leernetwerken

Er zijn verscheidene leernetwerken binnen de Vlaamse overheid: het HR-netwerk, het netwerk Integriteit, het netwerk organisatiebeheersing ... Collega's met dezelfde soort expertise komen samen rond een bepaald thema en wisselen hun ervaringen uit. Dat kan via presentaties, cases die voorgelegd worden en waarvoor samen oplossingen gezocht worden ...

[www.bestuurszaken.be/
netwerken-personeel](http://www.bestuurszaken.be/netwerken-personeel)

Bedrijfsbezoek

Ideeën opdoen kan simpelweg door op bezoek te gaan bij bedrijven of andere organisaties binnen en buiten de Vlaamse overheid. Hoe pakken die het aan? Welke problemen komen ze tegen? Over het muurtje kijken kan een nieuwe blik werpen op je eigen werk.

Middagsessies

Bij Toerisme Vlaanderen zijn er de Markante Middagen en bij het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid worden er lunchpresentaties georganiseerd waarbij collega's elkaar iets bijleren vanuit hun eigen jobinhoud.

Mentor

Een mentor is een ervaren of deskundige collega in wie je vertrouwen hebt en die je helpt bij allerlei dingen. Zo

wijzen sommige entiteiten een peter of meter aan om nieuwkomers op weg te helpen. Een mentor kan je zaken leren waar je zelf weinig of geen ervaring mee hebt. Zo is er het project Wo_Mentoring waarbij collega's met leidinggevende ambities een afdelingshoofd als mentor krijgen, om hen te leren wat de functie precies inhoudt.

[www.bestuurszaken.be/
mentorship](http://www.bestuurszaken.be/mentorship)

Coaching

Coaching richt zich in de Vlaamse overheid op dit moment vooral op mensen die (willen) leidinggeven. Binnen het coachingstraject bepaal je samen met je coach welk doel je wilt bereiken. De coach heeft enkele gesprekken met je en gaat op zoek naar wat jou kan helpen om bijvoorbeeld beter te kunnen delegeren, een beter evenwicht te vinden tussen werk en privé, moeilijke gesprekken te kunnen aangaan enzovoort.

[www.bestuurszaken.be/
coaching](http://www.bestuurszaken.be/coaching)

Tijdelijke mobiliteit

Een tijdje elders werken kan verfrissend zijn en ideeën geven om je eigen werk anders aan te pakken. Je kunt binnen de Vlaamse overheid gebruikmaken van het onlineplatform Radar of van tijdelijke interne mobiliteit. Wie het verder wil zoeken kan ook terecht in een buitenlandkantoor van

de collega's van Flanders Investment and Trade of van het Departement internationaal Vlaanderen. Een andere mogelijkheid is een stage of tijdelijke detachering bij de Europese instellingen of een Erasmus voor ambtenaren.

[www.bestuurszaken.be/
tijdelijke-mobiliteit](http://www.bestuurszaken.be/tijdelijke-mobiliteit)

Intervisie

Intervisie is een gestructureerd overleg waarbij een kleine groep mensen elkaar onderling adviseert over werkproblemen. Hoe je functioneert in je werk staat centraal. Meestal hebben de deelnemers een vergelijkbare functie. Iemand legt een vraag voor of een probleem dat hij ervaren heeft, en de anderen denken mee en geven feedback en suggesties.

Loopbaanbegeleiding

Zit je vast in je loopbaan? Wat vind jij belangrijk? Waar word je gelukkig van? AgO ontwikkelde een loopbaanwerkboek dat je gratis kunt downloaden. Zo kun je ontdekken welke richting je uit wilt en welke opleidingen je daarbij kunnen helpen.

[www.bestuurszaken.be/
loopbaanontwikkeling](http://www.bestuurszaken.be/loopbaanontwikkeling)

Klassieke opleiding

Een opleiding is een activiteit waarbij een lesgever zijn studenten iets aanleert. In een opleiding of een vorming krijg je kennis mee, maar je kunt er ook competenties en vaardigheden verwerven. Het kan gaan om maatopleidingen, trainingen, studiedagen, conferenties, e-leren, afstandsonderwijs, langdurige opleidingen ...

[www.bestuurszaken.be/
opleidingscatalogus](http://www.bestuurszaken.be/opleidingscatalogus)

COLLEGA'S GAAN SAMEN OP REIS

Koen Vandenstein, Wieter Van Hove, Rudy Van Zeebroeck, Veerle Vermeir, Erik Delaere, Ilse Smolderen, Pol Bossuyt en Jan De Block bij de Berlijnse Muur.

“Onze partners blijven

Sommige collega's kunnen het zo goed met elkaar vinden dat ze samen op reis gaan. Koen Vandenstein en zijn werkmakkers van Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant maken al enkele jaren een citytrip, in privétijd. “Natuurlijk praten we dan ook over het werk. En ja, we maken al eens foto's van opvallende putdeksels en wegwerkzaamheden.” Over één ding zijn ze formeel: “Als iemand geen zin heeft, wordt daar geen punt van gemaakt.”

PETRA GOOVAERTS

“Het begon als een grap, tijdens een vergadering met de wegentoezichthouders van de buitendienst in Vilvoorde”, vertelt Koen Vandenstein (44) van Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant. “Ik was op vakantie geweest in Krakau in Polen, en stelde voor om in het kader van onze winterdienst (waarbij alle wegeninspecteurs inge-

© Ingestuurd

uiteraard. Iedereen nam vakantie voor een bezoek van vier dagen. We hebben de zoutmijnen bezocht, het concentratiekamp van Auschwitz, het historische centrum van de stad ...” Die reis was zo goed megevallen dat er in 2013 een vervolg kwam met een vierdaagse trip naar Boedapest. En dit jaar trokken ze eind mei met acht vanuit Vilvoorde naar Berlijn.

Stil op kantoor

Als acht van de vijftientig collega's enkele dagen afwezig zijn, voelen de achterblijvende collega's dat. “De periode moet voor zo veel mogelijk mensen passen. We plannen onze reis bewust in mei, want dan is het hier minder druk. We zijn al bij al maar kort afwezig: twee werkdagen en een weekend”, zegt Koen. Veerle Vermeir (47) ging dit jaar voor de eerste keer mee. “De vorige jaren bleef ik thuis bij mijn dochter, maar ze is nu achttien en kan haar moeder wel enkele dagen missen. Als de collega's op reis zijn, is de sfeer helemaal anders op kantoor. Het was hier te stil, en ik liep ook wat verloren. Ze hebben me met hun enthousiaste verhalen dan ook moeiteloos kunnen overhalen om dit jaar mee te gaan.”

Geen verplichting

“Het groepsgevoel is hier altijd groot geweest”, vertelt Erik Delaere (62), die sinds 1 januari 2014 met pensioen is.

Hij spreekt nog geregeld af met zijn ex-collega's en was er ook bij in Berlijn. “We zijn allemaal heel verschillend, en toch klikt het”, zegt Nils Stuyckens (26). “Leeftijd speelt geen rol. Ik ben bijna dertig jaar jonger dan de oudste collega, en toch merk je dat niet. We vierten alle verjaardagen, drinken graag een pintje, spelen soms petanque of darts tussen de middag en spreken na de uren geregeld af. Om te mountainbiken, te tennissen of naar een concert te gaan ...” Altijd geldt: vrijheid, blijheid. Als iemand niet mee kan of geen zin heeft, wordt daar geen punt van gemaakt. Districtschef Gwendy Aerts beaamt: “Ik ben nog nooit mee geweest op reis. Mijn kinderen zijn nog jong, en omdat de andere bazen meestal wel meegaan, blijf ik hier. Ik vind het wel heel positief dat ze dat doen. Onze mensen werken op onregelmatige uren en 's nachts, ze zijn van wacht en nemen al eens een dienst van elkaar over. Dan is het een groot voordeel als het team goed samenhangt. Het is ook belangrijk dat iedereen zich goed voelt en dat het geen verplichting is om mee te doen.” “De goede sfeer staat of valt volgens mij met de leidinggevers. Je mag hun rol niet onderschatten”, zegt Erik. “Als je de goedkeuring krijgt van je baas om zo'n reis te organiseren en hij gaat zelf mee, dan zijn medewerkers sneller enthousiast. Let op: we amuseren ons, maar er moet ook hard gewerkt worden. Als de sfeer goed zit, neem je dat er graag bij.”

Do's en don'ts op reis met collega's

Vijf tips van ervaringsdeskundigen Koen en zijn collega's voor een vlotte vakantie met collega's.

- **Hou de sfeer ontspannen.** Blijf niet zitten met een ergernis, spreek erover en zoek meteen een oplossing.
- **Zorg voor een goede voorbereiding en planning.** “Zo vermijd je doelloos rondhangen. Maar voorzie ook in genoeg vrije momenten waarop iedereen zijn zin kan doen.”
- **Kies een reis die betaalbaar is voor iedereen** en spreek goed af hoe de kosten ter plaatse verdeeld worden. “Bij ons werkt een gemeenschappelijke pot goed.”
- **Hoe meer zielen, hoe meer vreugd.** Toch kan een te grote groep ook een nadeel zijn: “Een tafel voor twintig reserveren op restaurant kan al eens tegenvallen en binnen een grote groep ontstaan onvermijdelijk klikjes.”
- **De partners blijven thuis.** “Het zou de sfeer helemaal anders maken, want ze kennen elkaar minder goed.”

thuis”

schakeld worden om de Vlaamse auto- en gewestwegen sneeuw- en ijsvrij te houden en de strooiwerken op te volgen, red.) op werkbezoek te gaan naar de bekende zoutmijnen daar. Iedereen vond dat een goed idee, en onze baas Pol zei me: ‘Oké, werk maar uit.’ En zo nam Koen in 2012 tien collega's mee op sleeptouw naar Krakau. “Geen werkvakantie

Frank Becuwe in De Snoek, het Mout- en Brouwhuis dat hij mee heeft helpen opknappen en heropenen als monument.

“Zelfs de legerleiding eiste dat soldaten genoeg bier kregen”

Dat 2014 het jaar is van de herdenking van WO I, zal allicht niemand ontgaan zijn. Maar wat weten we nog over die oorlog? 13 vond drie collega's voor wie de Grote Oorlog meer is dan een interesse.

GUDRUN DE WAELE • FOTO LIEVEN VAN ASSCHE

Toen **Frank Becuwe** (54), onderzoeker bij Onroerend Erfgoed, twintig jaar geleden het Mout- en Brouwhuis 'De Snoek' opende in Alveringem, was het niet meteen zijn bedoeling de Grote Oorlog te herdenken. Maar toch draaide het zo uit: "We hadden met vrijwilligers de brouwerij opgeknapt en geopend als monument, om te bewijzen dat je erfgoed kunt gebruiken voor streekontwikkeling", blikt Frank terug. "Om dat in de kijker te zetten, besloot ik een boek te schrijven: 'Bier aan het IJzerfront. Het verhaal van

de dorst in de Grote Oorlog'. Er wordt veel geschreven over militaire strategie, maar weinig over het leven achter het front. Zo zaten soldaten vier dagen in de eerste linie, daarna verbleven ze in 'halve rust' in de dorpen achter de frontlinie. Ze knapten karweitjes op voor burgers, en gingen 's middags en 's avonds aan de zwier in de herbergen voor soldaten. De brouwers in de Westhoek deden gouden zaken, want ook de legerleiding eiste dat de soldaten genoeg bier ter beschikking hadden. Bij offensieven werden de sol-

daten vaak dronken gevoerd. Dat leidde ertoe dat sommige brouwers fortuinen verdienden, terwijl hun zonen sneuvelen aan het front."

Het lezen over de waanzin van de oorlog bracht Frank ertoe om een boek met een vredesboodschap uit te brengen. "Dat werd het verhaal van de legendarische wielervedstrijd die in 1919, na de wapenstilstand, is gehouden langs de tweeduizend kilometer lange westelijke frontlinie. Het is mijn grote droom om in 2019, op het einde van de herdenking van de Grote Oorlog, een fietshappening te organiseren langs hetzelfde traject, om zo honderd jaar later het einde van de oorlog te vieren, zoals toen, en de slachtoffers te herdenken."

Voor **Peter Vandenabeele** (55), personeelsspecialist Lokale Besturen, begon de fascinatie voor de Eerste Wereldoorlog met een dagboek van zijn overgrootvader.

“Dagboek ontcijferd”

Emiel Vandenabeele. Emiel startte zijn dagboek op 15 oktober 1914, de dag dat zijn vrouw samen met hun drie kinderen uit Nieuwpoort vertrok met een vissersboot, om via Calais onderdak te vinden in Engeland. Het dagboek eindigt op 16 december van datzelfde jaar, toen Emiel zelf vertrok naar Engeland. “Nadat ik het dagboek ontcijferd had, heb ik me verder verdiept in de Eerste Wereldoorlog en de plaatselijke geschiedenis van Nieuwpoort”, vertelt Peter.

“Ik raakte gefascineerd door de periode en alle aspecten daarrond, schreef erover voor heemkundige tijdschriften en doorzocht archieven in binnen- en buitenland. Zo ontdekte ik dat WO I een belangrijk scharniermoment vormt in de geschiedenis, qua uniformen alleen al: terwijl de uniformen bij het begin van de oorlog nog napoleontisch aandoen, zijn ze op het einde al gemoderniseerd,

compleet met camouflagekleuren. Een scène in het dagboek beschrijft hoe Belgische burgers voor het eerst mensen zagen met een andere huidskleur toen ze Franse soldaten van Noord-Afrikaanse afkomst ontmoetten.” Peter werkte vijf jaar intensief aan de reconstructie van het dagboek. Het resultaat is een boek dat tegen het einde van dit jaar zal uitgegeven worden. De opzoekingen verliepen niet altijd makkelijk, herinnert hij zich: “Britse archieven doorzoeken is bijvoorbeeld moeilijk omdat er niet echt bevolkingsregisters bestaan zoals hier. In Groot-Brittannië is er een tienjarige volkstelling, waar een honderdjarig embargo op rust.” De weblog De Gentse Zwijger publiceerde een artikel over het onderzoek, en het materiaal van Peter zal ook te zien zijn bij herdenkingstentoonstellingen in Nieuwpoort.

“Niet alles was zo zwart-wit”

Tom Sels (40), projectingenieur bij het agentschap Wegen en Verkeer in Antwerpen, was als kind al geboeid door het militaire.

“Als jongen vond ik het legeruniform van mijn vader op zolder. Dat fascineerde me, en door de verhalen van mijn vader begon ik rommelmarkten af te schuimen op zoek naar militaire voorwerpen, uniformen en medailles. Toen, halfweg de jaren tachtig, vond je die nog makkelijk. Ondertussen hebben mensen ontdekt dat die spullen geld waard zijn en liggen de prijzen vijf tot tien keer hoger.” Zo’n verzameling breidt geleidelijk aan uit. “Je begint met klassieke kakigroene Belgische uniformen en na een tijdje neem je er ook de mooiere Amerikaanse, Britse en andere buitenlandse uniformen bij.” Ondertussen omvat zijn collectie enkele honderden

uniformen en medailles. “Wist je trouwens dat het Belgische leger pas begin 1915 de middelen had om nieuwe uniformen aan te kopen? De dienstplicht was pas in 1912-1913 ingevoerd, en bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werden de dienstplichtigen aangevuld met reservisten uit de lotingtijd, die vochten in het uniform dat ze nog in hun kast hadden hangen. Soms hadden ze hun laarzen niet meer, en stonden ze op hun klompen. Het leger kocht in 1915 uniformen in Groot-Brittannië, dus leken onze uniformen erg op de Britse.” Door de oorlogsspullen te verzamelen veranderde Toms kijk op de oorlog. “Door meer te lezen ontdek je dat niet alles zo zwart-wit was. Ik verzamel bijvoorbeeld ook buitenlandse spullen, en of je nu voor of achter de IJzer zat, de verschrikkingen voor de soldaten waren dezelfde.”

Tijdens de hele maand september lopen er tentoonstellingen in het Fort van Kes-

sel. Tom toont er een collectie medailles uit binnen- en buitenland. Bezoekers kunnen hun eigen medailles voorleggen voor informatie over betekenis en herkomst.

www.kesselfort14-18.be

JAMES VAN CASTEREN (42) EN FRANS CORNELIS (60)
OVER DE VERJONGING VAN DE TOP

**“Je moet geloven
dat dingen en
mensen kunnen
veranderen”**

**Tijdens de voorbije legislatuur werd zowat een derde van de top van de Vlaamse overheid vernieuwd. Omdat bij die nieuwkomers heel wat veerti-
gers zitten, betekende dat meteen een verjonging. Of die nieuwe generatie
het anders aanpakt dan de oude en wat de impact van die verjonging is op
de organisatie, wilde 13 weten. We vroegen het aan twee topambtenaren
van verschillende generaties: James Van Casteren, geboren in 1972, en Frans
Cornelis, geboren in 1954. De ene kersverse topambtenaar, de andere al bijna
twintig jaar aan de top.**

FRANK WILLEMSE EN LEEN DE DYCKER · FOTO'S LIEVEN VAN ASSCHE

Topambtenaren met tatoeages hebben we bij de Vlaamse overheid al sinds Fons Leroy gedelegeerd bestuurder werd van de VDAB. Maar nu hebben we er ook een-
tje die een tattooostudio heeft en zelf het
inktpistool hanteert: James Van Casteren,
sinds begin mei administrateur-generaal
van het Vlaams Agentschap voor Perso-
nen met een Handicap (VAPH). "Ik ben ar-
chitect van opleiding. Die studie was voor
mij de perfecte combinatie van creatief
en zakelijk zijn. Toen ik bij de overheid
ging werken, woog echter al gauw vooral
management en de zakelijke kant door.
Daarom ben ik op zoek gegaan naar een
creatieve uitlaatklep: tatoeëren. Het is
voor mij een goede manier om de stress
van me af te zetten", zegt de kersverse
administrateur-generaal. En hij toont zijn
rechterarm die van onder zijn elleboog
tot aan zijn schouder gevuld is met
Polynesische geometrie. Zijn collega-top-
ambtenaar Frans Cornelis, achttien jaar
ouder, kijkt er verbaasd naar. Wel of geen
tattoo? Alvast één generatieverschil.

FRANS: "Dat is toch een tijdelijke tatoeage? Eentje die je er weer kunt afwassen?"

JAMES: "Nee, het is voor eeuwig en altijd. Polynesische tattoos kenmerken zich door symboliek en vertellen iets over de persoon die ze draagt: je waarden, je normen, je capaciteiten en je karakter. Zo zie je hier mijn creatieve en zakelijke kant die in evenwicht moeten zijn (*toont een lijn van grafische golven naast een rij vlakken met een 'poort' ertussen, red.*)."

**Wat is er de voorbije jaren, los van tattoos, nog veranderd aan topamb-
tenaren en hoe ze functioneren?**

FRANS: "Ik ga nu ver terug naar het begin van mijn loopbaan in 1973 bij de nationale overheid. Toen werd je pas directeur- of

administrateur-generaal als je 55 was. En omdat ze toen in principe pas op hun 65ste met pensioen gingen, was hun tijd aan de top beperkt tot tien jaar."

JAMES: "Als je rond je 40ste wordt benoemd en nog 25 jaar te gaan hebt, maakt dat meteen een groot verschil."

FRANS: "De afstand tussen de top en de rest was vroeger ook veel groter, en niet alleen omdat de omgangsvormen veel formeler waren. 'Meneer, de directeur-generaal' is vervangen door mijn voornaam. Behalve voor sommigen die het nooit gewoon zullen worden. En als mijn deur openstaat, mag iedereen hier binnenstappen. Dat was veertig jaar geleden ondenkbaar."

JAMES: "Ik heb mensen bij het VAPH al laten schrikken door aan hun bureau op te duiken, te gaan zitten en vragen te stellen. Dat zijn ze niet gewoon."

Wordt de afstand tussen 'baas' en 'personeel' zo niet al gauw te klein?

FRANS: "Het is niet omdat ze me met mijn voornaam aanspreken dat ik niks meer te zeggen heb. Maar ik wil het in eerste instantie hebben van mijn gezag. Niet van macht. Ik geloof meer in het overtuigen van mensen dan in het opleggen van zaken."

JAMES: "Als transitie-manager Zorgvernieuwing moet ik op korte tijd een nieuw financieringssysteem operationeel zien te krijgen. Daar moet ik nu even directief aan crisismanagement doen. Ook bij de reorganisatie van een aantal processen in het VAPH staat het zakelijke boven het menselijke. Dan beslis ik en daarmee uit. Maar wel met de belofte dat we op middellange termijn de dingen samen in vraag gaan stellen."

Moet een leidend ambtenaar niet vooral meer peoplemanager zijn dan vroeger?

JAMES: "Absoluut. En dat kan vandaag ook

moeilijk anders. Bij het agentschap Wo-
nen-Vlaanderen leidde ik een afdeling met
dertig mensen en die waren bijna allemaal
van niveau A. Als je hen autocratisch als de
grote expert zou managen, kom je nergens.
En aangezien het personeelsbestand van
de Vlaamse overheid wijzigt en er steeds
meer A's zijn, is puur hiërarchisch managen
onmogelijk geworden. Je moet vertrouwen
geven, richting geven, delegeren ... Het
eerste wat ik nu aan het doen ben bij het
VAPH is alle 305 personeelsleden persoonlijk
ontmoeten. In Brussel, maar ook in onze vijf
provinciale afdelingen. Zodat ze mij leren
kennen en ik hen. En zodat ik hoor waar ze
mee bezig zijn en wat hen dwarszit."

FRANS: "Een van de belangrijkste stappen
om die afstand te verkleinen, kwam er begin
jaren negentig toen we het eerste Vlaams
personeelsstatuut (VPS) schreven. Het klas-
sieke statuut Camu (*sinds 1937, red.*) stelde
dat je niet mocht delegeren, tenzij de wet
het je uitdrukkelijk toestond. Met als gevolg
dat alle beslissingen autocratisch werden
genomen *en petit comité* en gewoon wer-
den opgelegd aan het personeel. In het VPS
werd het omgekeerd en deleger je tot op
het laagste niveau, tenzij het uitdrukkelijk
verboden werd. Een belangrijke culturom-
slag dus."

**De verantwoordelijkheid zo laag
mogelijk leggen. Is dat wat we nu
het 'subsidiariteitsbeginsel' noemen?**

FRANS: "Inderdaad. Het heeft een tijd
geduurd, maar in de jaren negentig is dele-
geren en individuele verantwoordelijkheid
geven de norm geworden. Tot dan werden
mensen ook vooral benoemd op basis van
anciënniteit of technische bekwaamheid.
En dus meestal binnen de eigen diensten.
In 1994 hebben we voor afdelingshoofden
assessments ingevoerd, waardoor kandi-
daten ook moesten kunnen aantonen dat
ze managers en leiders waren. Zo kwamen
jongere mensen en mensen van buitenaf in
aanmerking voor topbenoemingen."

JAMES: "Al is het niet eenvoudig om een
dienst te gaan leiden als je van buitenaf
komt. Als je binnen een bepaald beleidsveld
doorstroomt naar de top, neem je al je
ervaring, connecties en kennis mee. Handig,
want vanaf dag één moet je belangrijke
beslissingen nemen. Omdat je op bekend
terrein zit, kun je dat dan in alle rust doen.
Je zit in je comfortzone. Als je daaruit stapt,
zit je met stress. Zoals ik nu dus." (*lacht*)

“Engagement is de belangrijkste reden om bij de overheid te komen werken”

PROFIEL

JAMES VAN CASTEREN (42)

- Administrateur-generaal van het **Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap** (VAPH, 305 collega's) en transitie-manager Zorgvernieuwing
- VAPH wil de participatie, integratie en gelijkheid van kansen van personen met een handicap bevorderen. Doel is hen de grootst mogelijke autonomie en levenskwaliteit bieden. Dat gebeurt voornamelijk via subsidieregelingen, zowel voor instellingen als voor personen zelf.
- Ambtenaar sinds: 2003

Wat moet een topambtenaar tegenwoordig op de eerste plaats zijn?

FRANS: “Vooreerst een strategie, met een visie op lange termijn. Maar ook een manager die leiderschap toont en die de minister adviseert. Technische kennis hebben over de materie is niet meer het belangrijkste, maar er voeling mee hebben blijft wel essentieel.”

JAMES: “Je moet niet alleen de processen begrijpen, maar je moet ook politieke feeling hebben. Alles wat je doet in een administratie, heeft nu eenmaal een politieke toets.”

Wat is er anders aan de relatie tussen politici en topambtenaren in vergelijking met vroeger?

FRANS: “De rechtstreekse politieke impact op de benoemingen is beperkt tot de leidend ambtenaren (*de administrateurs- en secretarissen-generaal en de algemeen directeurs, red.*). Al de rest is gedelegeerd aan de leidend ambtenaren. En zelfs bij die topbenoemingen waar de politiek impact op heeft, zorgt de selectieprocedure ervoor dat de kandidaat die geselecteerd wordt,

altijd van een ‘aanvaardbaar niveau’ is. Dat was vroeger niet altijd het geval. De politieke impact op de inhoud van het beleid is helemaal niet verminderd. Integendeel.”

JAMES: “En dat is ook niet verkeerd. Het is aan de politieke overheid - regering en parlement - om te zeggen wat de maatschappelijke doelen zijn. En de administratie moet hen helpen bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Politieke kleur doet er daarbij niet toe.”

Denkt u dat er een motivatieverschil is tussen generaties als het gaat om topambtenaar worden?

JAMES: “In elke functie die ik al vervuld heb, voelde ik na een tijd dat ik dingen wilde veranderen die niet mijn taak waren en waarvoor ik hogerop moest. Om na vijf à zes jaar weer het gevoel te hebben dat ik hogerop moest, om echt iets te kunnen veranderen en te vermijden dat de positie waarin ik zat me begon te frustreren. Engagement is daarbij altijd essentieel geweest. Dat is voor mij de belangrijkste reden

om bij de overheid te komen werken.”

FRANS: “Er zijn er altijd die om andere redenen ambtenaar worden, maar meestal is de drijfveer toch: civil servant zijn, de maatschappij dienen en het verschil willen maken. Ook ik heb er bewust voor gekozen om ambtenaar te worden, en niet om carrière te maken. Dat is een combinatie geweest van toeval en van kansen grijpen.”

Er is al jaren veel te doen rond de beloning van topambtenaren. Doen ze het nu meer voor het geld dan vroeger?

FRANS: “Hoe meer ik verdiende, hoe makkelijker mijn vrouw Lea deeltijds kon gaan werken en voor onze drie kinderen kon zorgen. Ja, geld doet er dus toe, maar vanaf het niveau van directeur (*het huidige niveau A2, red.*) is het niet meer doorslaggevend.”

JAMES: “Ik wist eerlijk gezegd zelf niet hoeveel ik extra zou krijgen toen ik deze job aanvaardde. Mijn loon ligt nu ergens rond de 4600. Zo'n 1000 euro netto meer dan in mijn afdelingshoofdfunctie. Maar als

“Ik wil het hebben
van mijn gezag.
Niet van mijn macht”

PROFIEL

FRANS CORNELIS (60)

- Administrateur-generaal **Agentschap voor Overheidspersoneel** (AgO, 97 personeelsleden) en (tot het einde van deze regeerperiode) gevolmachtigd onderhandelaar Personeelszaken en sociaal bemiddelaar Vlaamse overheid
- AgO ondersteunt de Vlaamse overheid op het vlak van personeel en organisatie en biedt diverse diensten aan: van het personeelssysteem Vlimpers, over vorming tot de opvang van kinderen van personeelsleden tijdens de vakantie.
- Ambtenaar sinds: 1973

ik dat in uren werk uitreken, lijkt dat al heel wat minder. Geld is dus in geen geval een stimulans.”

Gaat de jonge generatie topambtenaren anders om met de combinatie van werk en privéleven?

JAMES: “Daar zit het grootste verschil tussen de generaties. Ik zie mijn vrouw Katrijn niet zeggen: ik zal wel thuisblijven voor de kinderen. Die zijn intussen al wel 11 en 15, maar dan nog. Ze is trouwens net afdelingshoofd geworden bij de SERV. Goede timing, ik weet het. *(lacht)* Hoe we dat gaan oplossen met de kinderen, is nog de grootste uitdaging.”

FRANS: “In mijn tijd was het inderdaad evident voor de man om carrière te maken. Maar ik heb met Lea altijd een goede verstandhouding gehad, al beseffen we de laatste jaren wel veel meer dat ik een ander evenwicht moet zoeken. Zij is met pensioen en ik combineer nog altijd mijn job als administrateur-generaal met die van sociaal onderhandelaar van de regering. Met die combinatie ga ik nu stoppen, want er zijn

nog veel dingen die ik met haar en met de kleinkinderen samen wil doen.”

Samenwerken wordt nog belangrijker dan vroeger. Lukt dat beter bij de jongere generatie dan bij de vorige?

FRANS: “Ik denk het wel. Iedereen is steeds meer overtuigd van het belang van samenwerking. Mijn droom is nu dat de volgende Vlaamse Regering niet alleen zegt dat we moeten samenwerken, maar ook zelf het goede voorbeeld geeft door de beleidsnota's gericht op elkaar af te stemmen.”

JAMES: “Als het op het politieke niveau al stroef gaat, gaat het op alle niveaus daaronder ook stroef.”

FRANS: “Als de politici tonen dat ze willen samenwerken, zal dat ook naar beneden doorsijpelen. De tijd is rijp en aan de top is er meer overleg en zijn er meer contacten dan vroeger. Dat bewijst ook het adviesrapport dat we nu gezamenlijk aan de regeringsonderhandelaars hebben gegeven.”

JAMES: “Al is dat niet overal zonder slag of

stoot verlopen.”

FRANS: “Nee, maar het is er wel en het is een gezamenlijk standpunt, opgebouwd over de beleidsdomeinen heen. En dat is voor het eerst. Je moet geloven dat dingen kunnen veranderen en dat ook mensen kunnen veranderen. Want als zij dat niet doen, zal er niks bewegen. Dat is meteen het grootste probleem. Dat mensen vastzitten in hun job en niet meer willen veranderen. Ongeacht of ze jong of oud zijn. Ongeacht of ze hoog of laag op de ladder staan. Dat is jammer, vooral als ze hoog op de ladder staan.”

JAMES: “Verandering vraagt inspanning, en die wil ik graag leveren. En ik ben zeker niet de enige.”

FRANS: “Bovendien heeft dat veel minder met leeftijd dan met mentaliteit te maken.”

JAMES: “Inderdaad.”

Bedankt.

Vlaanderen festivalland

Tomorrowland in Boom is meer dan het beste festival ter wereld. Het is ook een toeristische magneet, weten de collega's van Toerisme Vlaanderen. Daarom hebben ze na het succes van vorig jaar, samen met Tomorrowland, opnieuw speciale arrangementen opgezet. Naast festivals passen ook nog altijd klassiekers zoals lekker eten en drinken, mode en cultuur in het rijtje van de Vlaamse toeristische troeven.

De tiende editie van Tomorrowland vindt plaats tijdens twee weekends (18, 19, 20 juli en 25, 26, 27 juli) en is uitverkocht.

FOTO Belgalmage/Jonas Roosens

Wat betekent de zesde staats hervorming voor ons?

Op 1 juli is het zover: de zesde staats hervorming treedt officieel in werking, waardoor Vlaanderen een pak meer bevoegdheden krijgt. 13 zet de nieuwe bevoegdheden op een rijtje, en vraagt aan secretaris-generaal Martin Ruebens en aan politicoloog Carl Devos wat de zesde staats hervorming voor ons betekent.

MAARTEN DE GENDT

11 oktober 2011: acht politieke partijen komen tot een akkoord over de zesde staats hervorming: het Vlinderakkoord.

2011

Met de zesde staatshervorming komen er nieuwe bevoegdheden naar Vlaanderen, een pak meer geld, en een aantal gebouwen, goederen en ICT-toepassingen. En naar schatting 2330 personeelsleden. Op 1 januari 2015 mogen we de eerste duizend nieuwe collega's verwelkomen. Om die hele overdracht in goede banen te leiden, is er een 'interfederaal taskforce' opgericht, waarin de kanselarijen van alle deelstaten en van de federale overheid zetelen. Voor de Vlaamse overheid is dat secretaris-generaal Martin Ruebens van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR): "Naast een groot aantal controle- en inspectietaken krijgen we er nu heel wat regelgevende bevoegdheden bij. En we krijgen veel meer fiscale autonomie."

Eigen belastingen

Volgens Martin Ruebens zijn die bevoegdheidsoverdrachten erg ingrijpend. "Dankzij de nieuwe regelgevende bevoegdheden kunnen we nu zelf de reglementeringen bepalen. Voor mij is dat een grote kans

"We kunnen nu zelf beslissingen nemen over belastingverminderingen of -vermeerderingen"

Martin Ruebens, topambtenaar

om heel wat regels te vereenvoudigen. Bovendien krijgen we meer fiscale autonomie, waardoor we zelf beslissingen kunnen nemen over belastingverminderingen of -vermeerderingen. Tot nu waren we een overheid die vooral geld kon uitdelen of doorsluizen, bijvoorbeeld via subsidies. Maar vanaf nu kunnen we ook aan inkomenshervreiding doen via de belastingen, en zo bijvoorbeeld een bepaald gedrag aanmoedigen, of bepaalde kwetsbare groepen beschermen."

Een van de eerste en meteen ook moeilijkste voorbeelden, is volgens Ruebens de woonbonus - de belastingaftrek voor

het aankopen of bouwen van een eigen woning. "Als we de huidige federale regeling behouden, wordt die woonbonus op termijn onbetaalbaar. De komende legislatuur zal dus over een nieuw beleid moeten nadenken. Hetzelfde geldt voor de fiscaal aftrekbare dienstencheques. En zo zijn er vele nieuwe bevoegdheden."

Historische herkansing

Politicooloog Carl Devos (UGent) zit op dezelfde lijn, en noemt de zesde staatshervorming zelfs een historische herkansing. "De voorbije decennia hebben alvast één ding aangetoond: wat we zelf doen, doen we niet per se beter. Maar door de zesde staatshervorming krijgt de Vlaamse overheid de kans om op een slimmere manier beleid te voeren, om de burger centraal te zetten en over de grenzen van de verschillende beleidsdomeinen te denken. Neem bijvoorbeeld de woonbonus: die zou je bij een hervorming kunnen koppelen aan je milieubeleid, aan je mobiliteitsbeleid, aan je sociaal beleid, aan de ouderenzorg... Als je bijvoorbeeld

Wat krijgen we erbij?

FISCALE AUTONOMIE

- 34 % van onze inkomsten komt uit eigen belastingen (voorheen minder dan 20 %)

Het Vlaamse Gewest kan vanaf nu opcentiemen heffen of kortingen toestaan op de personenbelasting. We kunnen ook belastingverminderingen (of -vermeerderingen) invoeren die te maken hebben met de bevoegdheden van het gewest. De woonbonus, de belastingvermindering voor dienstencheques en de vermindering voor energiebesparende maatregelen zijn de bekendste voorbeelden. In totaal gaat het om zo'n 2 miljard euro aan belastingverminderingen, maar we krijgen niet al dat geld: een deel moeten we met onze inkomsten uit opcentiemen financieren.

ARBEIDSMARKT

- 2,4 miljard euro
- Meer dan 400 nieuwe collega's

De controle of werklozen wel beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, en de sancties die daarbij horen, komen volledig in handen van de gewesten, net als lastenverlagingen voor allerlei doelgroepen, diverse banenplannen, PWA's en de dienstencheques. Ook de leercontracten en het betaald educatief verlof komen over; net als de regels en financiering van outplacement. Tot slot krijgen we ook meer bevoegdheden voor economische migratie: zo kunnen we voortaan ook de voorwaarden bepalen om een arbeidskaart te verkrijgen.

In verscheidene van die bevoegdheden kan de federale overheid wel bepaalde regels of minimumvoorwaarden opleggen, of blijven sommige maatregelen toch federaal.

GEZINSBIJSLAGEN

- 3,5 miljard euro
- +/- 660 collega's

Een van de grootste budgettaire posten die overkomen, is de kinderbijslag, samen met de geboorte- en adoptiepremies. De gezinsbijlagen zijn volledig geregionaliseerd, wat betekent dat alle werknemers van de Rijksdienst voor Kinderbijslag naar de deelstaten gaan, maar dat gebeurt pas in 2016 of later.

15 februari 2012: de Vlaamse administratie giet een eerste inschatting van de gevolgen van de zesde staatshervorming in 82 fiches.

Zomer 2013: de zesde staatshervorming is volledig in wetteksten gegoten.

2012

2013

wonen in stadskernen wil bevorderen, kun je renovatie van oude huizen in de stad fiscaal aantrekkelijker maken dan nieuwbouw op het platteland. Of omgekeerd. Ik zie in ieder geval een gigantische opportuniteit voor politici, ambtenaren, parlementsleden en adviesraden om aan horizontaal beleid te doen, en de verkokering tegen te gaan.”

“Ik zie een gigantische opportuniteit voor politici, ambtenaren, parlementsleden en adviesraden om de verkokering tegen te gaan”

Carl Devos, politicoloog

Welzijn wordt de grootste

Met alle bevoegdheden komt ook een heel pak geld over. Maar liefst 11 miljard euro. “Dat is ongeveer 40 % van de huidige begroting”, zegt Ruebens. “En dat zorgt voor een nieuwe verhouding tussen de verschillende beleidsdomeinen. Tot nu toe was Onderwijs en Vorming de belangrijkste begrotingspost, met ongeveer 40 % van het totaalbudget. Maar vanaf volgend jaar zakt dat naar zo’n 25 %. Tegelijkertijd stijgt het budget voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en wordt dat ongeveer even groot als dat van Onderwijs.”

Nieuwe besparingen

Met de bevoegdheden zijn ook nieuwe besparingen overgeheveld. Een deel daarvan is in de onderhandelingen voor de zesde staatshervorming afgesproken: de deelstaten moeten meehelpen om de overheidsschuld van België op te lossen. En ze moeten meer bijdragen voor de pensioenen van de statutaire ambtenaren. Maar ook een aantal bestaande

maatregelen, zoals de woonbonus of de dienstencheques, zullen de komende jaren steeds meer kosten. Alles samen kijken we volgend jaar tegen een begrotingstekort van 1 miljard aan, en in 2016 zelfs 1,3 miljard. Er zijn dus nog nieuwe besparingsrondes op til. Het is dus af te wachten hoe de nieuwe regering dat zal oplossen. Devos is in ieder geval niet te vinden voor ‘kaasschaafmethodes’: “De start van een nieuwe regering is net het ideale moment om fundamentele keuzes te maken.”

Martin Ruebens

“We zullen alle energie nodig hebben voor de nieuwe beleidskeuzes dankzij de zesde staatshervorming”

GEZONDHEIDSZORG EN WELZIJN

- 3 miljard euro
- +/- 100 nieuwe collega's

Door de zesde staatshervorming kan de Vlaamse overheid nu de bouw én werking van alle oudereninstellingen (woonzorgcentra, rust- en verzorgingstehuizen, centra voor dagverzorging enzovoort) reglementeren en financieren, en de prijzen voor de bewoners bepalen. Voorheen was Vlaanderen maar gedeeltelijk bevoegd. Ook de bouw en renovatie van ziekenhuizen komen in handen van de Vlaamse overheid, net als de normen waaraan ziekenhuizen moeten voldoen.

In vele zorgsectoren worden ook een aantal versnipperde bevoegdheden samengebracht, zoals in de gehandicaptenzorg, de ouderenzorg, de geestelijke gezondheidszorg en revalidatie. Tot nu toe werd bijvoorbeeld de aankoop van een rolstoel door de ziekteverzekering (van de federale overheid) betaald, maar moest men voor onderhoud en herstellingen van de rolstoel bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) aankloppen. Dat wordt dus allemaal Vlaams. Tot slot komen nog andere aspecten over, zoals de organisatie van de wachtdiensten van de huisartsen.

JUSTITIE

- 50 miljoen euro
- +/- 700 nieuwe collega's

Justitie is een nieuwigheid: dit is de eerste staatshervorming die een aantal justitiebevoegdheden regionaliseert.

Enerzijds krijgen de gemeenschappen en gewesten nu inspraak bij het vervolgingsbeleid binnen hun eigen bevoegdheden. Als Vlaanderen bijvoorbeeld bepaalde milieumisdrijven een grote prioriteit wil geven, dan kan ze daarover een samenwerkingsakkoord sluiten met het openbaar ministerie.

Anderzijds worden we ook gedeeltelijk bevoegd voor de uitvoering van straffen die de rechtbanken opleggen. Zo komen de justitiehuizen over, die onder meer aan slachtofferonthaal doen en veroordeelden begeleiden en controleren bij alternatieve straffen, bij elektronisch toezicht, bij voorwaardelijke invrijheidstelling enzovoort. Ook de ‘jeugdgevangenis’ van Everberg en Tongeren komen volledig in Vlaamse handen.

16 september 2013: in het ‘Groenboek implementatie zesde staatshervorming’ maakt de Vlaamse administratie een analyse van welke beleidskeuzes mogelijk zijn met de nieuwe bevoegdheden.

1 juli 2014: de nieuwe bevoegdheden worden formeel overgedragen. Vanaf nu heeft de Vlaamse overheid officieel een pak meer verantwoordelijkheden.

2014

Offensieve administratie

Een grote politieke discussie verwacht Devos rond de hervorming van de woonbonus. "Maar ook de kinderbijslag zal een belangrijk politiek breekpunt worden: behouden we de huidige regeling? Gaan we naar een systeem waarbij elk kind evenveel krijgt? Hoeveel sociale correcties bouwen we in? Ook de ouderenzorg wordt een zwaar politiek dossier. De nood aan rust- en verzorgingstehuizen zal steeds groter worden, met alsmaar meer kosten voor de overheid tot gevolg. Hoe moet je dat oplossen? Maak je de politieke keuze om het over te laten aan de markt, met het risico dat je ook in de zorg een onderverdeling krijgt in eerste, tweede en derde klasse? Dat zijn heel fundamentele keuzes, die dieper gaan dan ideologie alleen. Het zijn morele keuzes, over wat goed is en wat niet. De Vlaamse administratie speelt daar wat mij betreft een cruciale rol in: daar zit de expertise en de know-how. Ze mag gerust invloed uitoefenen op die keuzes, door voorstellen te doen die rekening houden met het algemeen belang. De Vlaamse

Carl Devos

"De Vlaamse administratie mag gerust pro-actief, zelfs offensief, zijn in het voorstellen van politieke keuzes"

administratie mag daar pro-actief, zelfs offensief in zijn."

Zijn we er klaar voor?

"Zonder politieke uitspraken te willen doen, denk ik dat het best is om de komende legislatuur nog niet aan een volgende staatshervorming te werken, concludeert Martin Ruebens. "We zullen alle energie nodig hebben voor de nieuwe beleidskeuzes dankzij de zesde staatshervorming."

Rest nog de vraag of we wel klaar zijn om al die nieuwe bevoegdheden over te nemen, en om er nieuw beleid rond te voeren. Zeker omdat niet met alle bevoegdheden ook personeel overkomt, en we dus als Vlaamse overheid vanaf nul expertise moeten opbouwen. Ruebens

verwacht niet dat het makkelijk zal zijn, maar denkt wel dat we er klaar voor zijn. "De voorbereiding is in elk geval af. We hebben met mensen uit de hele Vlaamse overheid een 'groenboek' gemaakt over de implementatie van de zesde staatshervorming. Daarin staat voor alle bevoegdheden die overkomen welke verschillende beleidskeuzes er mogelijk zijn, en wat de positieve en negatieve gevolgen kunnen zijn van elke keuze. Bij elke nieuwe bevoegdheid hebben we ook gekeken of er mogelijkheden zijn om het te integreren met bestaande bevoegdheden. Kunnen we bijvoorbeeld de huurwetgeving integreren in de bestaande Vlaamse Wooncode? Het is nu aan de politici om hun keuze te maken."

VERKEER

- 3,7 miljoen euro
- +/- 60 nieuwe collega's

De zesde staatshervorming hevelt een allegaartje van bevoegdheden rond verkeer over. Zo komen de technische keuring van voertuigen, de rijopleidingen, de rijscholen en de rijexamencentra onder Vlaamse bevoegdheid, net als de regelgeving en de controle op de binnenscheepvaart. Een aantal onderdelen van de verkeerswet komen ook over, zoals de snelheidsbeperkingen op alle openbare wegen, behalve op de snelwegen. Ook krijgen we een aantal mogelijkheden om de investeringen van de NMBS mee te sturen. Voor het gros van deze nieuwe bevoegdheden zal veel overleg en samenwerking nodig zijn met de federale overheid en de andere gewesten.

ANDERE

- 130 miljoen euro
- +/- 200 nieuwe collega's (grotendeels voor landbouw)

Grote delen van het landbouwbeleid waren al in de vorige staatshervormingen naar de gewesten overgeheveld. Nu komt daar nog het BIRB bij, een instelling die Europees geld uitbetaalt. Nog binnen de landbouwsfeer is dierenwelzijn een nieuwe Vlaamse bevoegdheid, al blijven dierengezondheid en sommige andere aspecten van dierenwelzijn federaal. Ook het landbouwrampenfonds wordt overgeheveld, net als het gewoon rampenfonds.

Daarnaast komen ook de pachtwetgeving en de huurwetgeving voor woningen naar de gewesten. Hetzelfde geldt voor de vergunningen voor handelsvestigingen en de toegang tot bepaalde zelfstandige beroepen.

Verder zijn er nog diverse andere nieuwe bevoegdheden, zoals de distributietarieven voor gas en elektriciteit, sommige prijscontroles, de filmkeuring voor bioscopen enzovoort. Wie ze in detail wil leren kennen, verwijzen we graag door naar het Groenboek over de Zesde Staatshervorming.

<http://koepel.vonet.be/zesde-staatshervorming>

www.bestuurszaken.be/zesde-staatshervorming

September 2014: de Vlaamse Regering moet starten met de opmaak van de begroting van 2015. Daarin moet ze rekening houden met de 11 miljard bijkomende middelen voor die nieuwe bevoegdheden.

2015

1 januari 2015: de eerste duizend federale ambtenaren komen over naar de Vlaamse overheid - 1014 ambtenaren, volgens de huidige gegevens. Ook de midelen, gebouwen en goederen worden overgeheveld.

(ARBEIDS)ONGEVALLEN TIJDENS DE MIDDAGPAUZE

Wie van deze vier co

Het oordeel van Ivo Francis, die bij AgODi de arbeidsongevallen van de Vlaamse overheid opvolgt

1. **Wandelen > Verzekerd.** “Een blokje om lopen of even op een bank in de zon zitten is toegelaten, want dan ben je kort aan het ontspannen.”
2. **Winkelen > Niet verzekerd.** “Uitgebreid boodschappen doen, kan niet tijdens de middagpauze op het werk. Als u tijdens het shoppen valt, bent u niet verzekerd en kan er geen sprake zijn van een arbeidsongeval.”
3. **Een broodje kopen > Verzekerd.** “Dit kan wel, want u koopt alleen eten voor de lunch, en geen ingrediënten voor een hele week. Naar een restaurant of snackbar gaan om te lunchen kan ook, maar op café gaan, niet.”
4. **Lopen > Niet verzekerd.** “Sporten is een privéactiviteit die niet verzekerd is, ook niet als u gaat sporten in een gebouw van de Vlaamse overheid. Dergelijke ongevallen kunnen verzekerd zijn als de organisator daarvoor een verzekering heeft afgesloten.”

Ilegal's is verzekerd?

VIJF TIPS
voor de
aangifte van een
arbeidsongeval
op www.vlaanderen.be/13.

Wat als u tijdens uw middagpauze uitglijdt op het zebrapad en uw voet bezeert? Bent u dan verzekerd als werknemer en is uw verzwikte voet een arbeidsongeval? Alles hangt af van wat u aan het doen was en hoe u uw ongeval aangeeft.

PETRA GOOVAERTS · FOTO LIEVEN VAN ASSCHE

"Een middagpauze is bedoeld om te eten en te ontspannen. Daarover is het arbeidsrecht heel duidelijk. Als u tijdens uw pauze andere dingen aan het doen bent, kan er geen sprake zijn van een arbeidsongeval", zegt Ivo Francis, die bij AgODi de aangifte van de meeste arbeidsongevallen bij de Vlaamse overheid coördineert. "In realiteit zijn er veel mogelijkheden en nuances. Even naar de winkel gaan om een broodje te kopen, of inkopen doen om 's avonds te koken voor een stel vrienden: het eerste is wel verzekerd, het tweede niet. Als u enkele boodschappen combineert, is het belangrijk hoe u het ongeval aangeeft en wat er in de aangifte staat. Als u eerst een paar schoenen gaat kopen, vervolgens een slatje om meteen op te eten, en daarna ten val komt in de winkelstraat, dan is het geen arbeidsongeval."

Prikken hoeft niet

Of u bij het buitengaan geprikt hebt, of uw afwezigheid al dan niet hebt geregistreerd in Vlimpers, is niet belangrijk. "Het maakt het voor ons wel makkelijker om exact na te gaan wat er gebeurd is, maar het hoeft niet", zegt Ivo Francis. Hebt u een ongeluk terwijl u aan het telewerken bent en 's middags een kleine boodschap gaat doen? Ook dat kan een arbeidsongeval zijn. "Belangrijk is altijd hoe u het ongeval aangeeft. En dat de aangifte eerlijk gebeurt. We hebben ooit de aangifte ontvangen van een collega die tijdens het shoppen in het winkelcentrum tegen een deur was gelopen, maar in de aangifte had vermeld dat het ongeval in een gebouw van de Vlaamse overheid was gebeurd. Wij konden bewijzen dat het anders was gelopen, maar ze bleef bij

haar verklaring. Uiteindelijk werd die collega als gevolg van een vertrouwensbreuk ontslagen." De gevolgen kunnen dus zwaar zijn. Maar het is uitzonderlijk dat ongevallen niet eerlijk worden aangegeven, beklemtoont Ivo.

Alle medische kosten terugbetaald

Of een ongeval al dan niet erkend wordt als een arbeidsongeval, kan een verschil maken. "Bij werknemers die afwezig zijn door een arbeidsongeval, worden geen ziekte dagen aangesproken. Alle medische kosten worden volledig terugbetaald als ze door Medex (*die arbeidsongevallen medisch afhandelt voor onder meer Vlaamse ambtenaren, red.*) aanvaard worden als noodzakelijk om te genezen."

Conclusie

Middagpauzes zijn door de wetgever bedoeld om te eten en te ontspannen. U bent bij een ongeval tussen de middag verzekerd op weg naar een restaurant of naar een winkel om eten te kopen, als u een ongeval hebt in een gebouw van de Vlaamse overheid, tijdens een korte wandeling in de buurt of een korte pauze op een bank in de zon. Winkelen, sporten, met vrienden iets gaan drinken ... hebben niets met het werk te maken. Ongevallen tijdens privéuitstapjes worden nooit erkend als arbeidsongeval.

“Soms is de stank niet te harden”

“Onze dienst leent tenten uit aan jeugdbewegingen die op kamp gaan. Vandaag wordt een drukke dag: er komen 242 tenten binnen, en er gaan er 468 buiten”, zegt Robin Scheers, technisch hoofdassistent bij de Uitleendienst Kampeermateriaal (ULDK) van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen. “Op onze drukste dagen moet de politie de straat soms afsluiten omdat er gewoon te veel voertuigen zijn, al zou dat probleem in onze nieuwe loods in Nossegem van de baan moeten zijn.”

VEERLE VAN DEN BROECK · FOTO'S LIEVEN VAN ASSCHE

Het is een snikhete dag in juli 2013. Vorkliften met tenten rijden de hele tijd heen en weer. En toch hangt er een vakantiegevoel. “Dankzij die jonge gasten”, zegt Robin. “De ene is blij dat hij op kamp mag en de andere heeft er duidelijk een leuke tijd op zitten, aan de wallen onder zijn ogen te zien.” De tenten hebben een muffe, licht misselijkmakende geur. Robin lacht: “Dit jaar valt het goed mee. Als het regent, loopt er soms tien liter water van de zeilen en is de stank niet te harden.” Begin dit jaar zijn de collega's van ULDK verhuisd naar Nossegem. Deze reportage werd gemaakt in hun oude loods in Machelen.

Hoe ziet jullie zomer eruit?

“Om acht uur staan de eerste jeugdbewegingen hier voor de poort. We laden en lossen de vrachtwagens of aanhangwagens die ze bij zich hebben. Als ze tenten terugbrengen, kijken we na of ze alle haringen en tentkoorden weer mee hebben. Als er iets ontbreekt, hebben de jeugdbewegingen tien dagen om onze spullen terug te bezorgen. Als ze dat niet doen, sturen we de rekening. Daarnaast

gaan we af en toe op plaatsbezoek om te controleren of ons materiaal correct gebruikt wordt.”

Wat doen jullie tijdens de rest van het jaar?

“Van september tot april kijken we de tenten na en laten we ze drogen. We repareren de kapotte exemplaren: we naaien scheuren en doen allerhande herstellingen, zowel aan de tenten als aan het toebehoren. Vanaf 1 oktober zijn we ook bezig met administratie. Jeugdbewegingen mogen vanaf dan hun aanvraag indienen. Voorlopig gebeurt dat nog op papier, maar er is een elektronisch alternatief op komst.”

Wat doe jij precies?

“De helft van mijn tijd help ik met de tenten, de andere helft doe ik administratief werk, zoals de balie bemannen, aanvragen wijzigen, vakantiedagen van collega's goedkeuren. Ik ben druk bezig geweest met de voorbereidingen van onze verhuizing naar een nieuw gebouw in Nossegem. Dit gebouw heeft na 38 jaar zijn beste tijd gehad en we zijn aan iets nieuws toe.”

PROFIEL

ROBIN SCHEERS (40)

Leeftijd 34 • **Werkt sinds** 2000 bij de Uitleendienst Kampeermateriaal van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen • **LOON** 3100,19 bruto (aangevuld met fietsvergoeding + vergoeding voor gevaarlijk hinderlijk ongezond werk + maaltijdcheques) • **Niveau** D • **Werkt ongeveer** van 7.54 uur tot 16 uur • **Opleiding** schrijnwerker-meubelmaker • **Woont in** Boortmeerbeek, **werkt in** Nossegem (tot begin dit jaar zat ULDK in Machelen) • **Komt naar het werk met** de fiets • **Werkt nauw samen met** 14 collega's, en 6 jobstudenten tijdens de zomer.

Gebeurt het dat jeugdbewegingen materiaal binnenbrengen dat niet van jullie is?

“Zeker: goedkope haringen en, nog erger, tenten die niet van ons zijn. En dat merken we pas als we de tenten tijdens de winter nakijken. Elk jaar lijden we voor ongeveer 120 000 euro schade.”

Een dag in het spoor van Robin

08:10

Om 8 uur openen de collega's van de Uitleendienst Kampeermateriaal de poort van hun magazijn. Een Chiro komt zijn kampeermateriaal oppikken. Robin noteert wat ze meenemen. "Die bierbakken zijn trouwens een echte klassieker", lacht Robin. "En die komen meestal niet terug."

09:16

Robin doet wat personeelsadministratie. "Tijdens de zomer mag er niemand meer dan twee weken vakantie nemen. Het is dan alle hens aan dek."

10:53

Eigen materiaal en koorden van de Uitleendienst Kampeermateriaal zijn door elkaar geraakt. Robin helpt uitzoeken wat van wie is.

11:12

Robin en collega Dirk Schelkens checken de tentharingen die net binnen-gekomen zijn. "We kijken na of er haringen bij zitten die stuk zijn. Die vervangen we zodat de volgende jeugdbeweging niet in de problemen komt."

12:14

Robin en zijn collega Rudy Goens (links) hebben een hele voormiddag hard gewerkt, dus is het tijd voor ontspanning. Bij de boterhammen wordt er een spelletje gedubbeld.

15:40

Robin laadt enkele tenten in. De jongeren zijn uitgelaten omdat ze 'een supermegacool kamp' voor de boeg hebben.

16:54

Robin rijdt zoals elke dag met de fiets naar huis.

Wilt u een van uw collega's een bos bloemen cadeau doen? Zou u graag iemand bedanken? Staat uw favoriete collega voor een nieuwe uitdaging? Of wilt u iemand feliciteren? Stuur uw nominatie met een foto en een paar zinnen uitleg naar 13@vlaanderen.be.

“Fantastische tijdelijke personeelsverantwoordelijke”

VAN:

De administratie van scheepvaartbegeleiding

VOOR:

Nathalie Galle (Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, derde van links op de laatste rij)

“Meer dan een half jaar heb je twee jobs gecombineerd. Naast je werk voor de financiële cel nam je er ook nog personeelszaken bij. Je hebt je spontaan ‘opgeofferd’ en hebt je opdracht als tijdelijke personeelsverantwoordelijke met de nodige inzet en discretie tot een goed einde gebracht. Bedankt!”

VAN: Greet, Hugo, Ingrid J., Ingrid S., John, Koen, Lauren, Mark, Marleen, Sara en Sabine van het team Verzekering Gewaarborgd Wonen

VOOR: Marie-José Goubert (Wonen-Vlaanderen)

“Van in het begin ben je *ons Marie-José*, een harde werker met een ongelooflijk gulle lach. Je zit niet verlegen om een gevatte opmerking en bent een echte bezige bij. Na 48 jaar ben je nog altijd even gedreven. Als je iemand uit de nood kunt helpen, sta je als eerste klaar. Ook voor een goed gesprek kunnen we bij jou terecht. Je brengt leven in de brouwerij! Helaas ga je nu met pensioen. Marie-José, geniet van je gezin, je lieve kleindochter en je vakanties aan zee, en zet je dansschoenen al maar klaar. We zullen je missen.”

“We zullen je gedrevenheid missen”

VAN: Je ex-collega's van de afdeling Onderzoek en Monitoring in Brugge

VOOR: Lena Props (Ruimte Vlaanderen)

"42 jaar en 8 maanden heb je voor *Stedenbouw* gewerkt. Dat is een hele tijd. Sinds 1 april is voor jou een nieuw leven aangebroken, met tijd voor je gezin, ontspanning en tal van hobby's. Geniet ervan! We wensen je nog een fijne tijd, vrij van zorgen ..."

"Een fijn nieuw leven gewenst"

VAN: Michel Van Alphen (gepensioneerde collega van het Agentschap Wegen en Verkeer)

VOOR: Willem Penninck (gepensioneerde collega van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken)

"Ik wil je veel sterkte wensen bij je revalidatie na een zwaar fietsongeval. Het is geen gemakkelijke tijd, maar ik bewonder je inzet. Die inzet en de verbetenheid van een echte sportman geven je de nodige moed om verder aan je herstel te werken. Ik wens je dan ook veel beterschap."

"Beterschap!"

VAN: Het projectsecretariaat 100 jaar Grote Oorlog (2014-18) van het Departement internationaal Vlaanderen

VOOR: Jimmy De Pooter (Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid)

"Zonder jouw hulp zouden de overheidsopdrachten die we uitschrijven in het kader van 100 jaar Grote Oorlog heel wat moeilijker lopen. Met plezier geef je een antwoord op alle vragen die we hebben over de procedures. Altijd denk je oplossingsgericht mee. Dat appreciëren we enorm. Bedankt!"

"Bedankt voor je hulp bij overheidsopdrachten"

COLLEGA'S ACHTER DE LINIES

Onze Groote Oorlog-tips

Heel wat collega's hebben de komende vier jaar projecten op stapel staan ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog. We vroegen aan hen welke hun verborgen parels van de Groote Oorlog zijn.

VEERLE VAN DEN BROECK · FOTO LIEVEN VAN ASSCHE

TIP 1

Zomerzoektocht 13 in Diksmuide of Nieuwpoort

“Net als elk jaar heb ik ook dit jaar de zomerzoektocht van 13 gemaakt. Ik heb er zelfs twee opgesteld: een wandeltocht in Nieuwpoort en een fietstocht in en rond Diksmuide. Allebei in het teken van de Eerste Wereldoorlog. Mijn persoonlijke doetip daarbij is fietsen langs de spoorlijn. Echt beklijvend om je in te beelden hoe onze jongens zich daar - pal op het front - honderd jaar geleden moeten hebben gevoeld. En in Oudstuivekenskerke heeft mijn grootvader wellicht zelf de wacht gelopen.”

YVES DECUYPERE

(AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS)

Tijdens de werkuren organiseren Yves en zijn collega's van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heel wat activiteiten om nieuwe bezoekers naar de Vlaamse natuurdomeinen te lokken. “Vele dragen nog de sporen van WO1. Hun verhalen worden extra in de verf gezet tijdens de komende Week van het Bos.”

www.vlaanderen.be/13

TIP 2

De app 'Martelaarssteden'

"De app gidst je door Leuven, Aarschot of Dendermonde en toont je foto's van voor en na de Eerste Wereldoorlog. Ik heb ze uitgeprobeerd in mijn thuisstad Leuven en heb dingen ontdekt die ik niet wist. Ook andere WO I-projecten ontwikkelen interessante apps."

LEA WINKELER

(TOERISME VLAANDEREN)

Lea en haar collega's van Toerisme Vlaanderen zorgen voor de internationale promotie van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. "Onder meer via onze Facebookpagina en ons virtueel klaprozeveld. Daarnaast hebben we grote tentoonstellingen en events gesubsidieerd en investeerden we in 44 WO I-plekken, waaronder het In Flanders Fields Museum en het bezoekerscentrum in Nieuwpoort."

www.facebook.com/flandersfields1418

www.flandersfields1418.com/poppyfield

TIP 5 EN 6

Albert Kahn Museum en fototentoonstelling van Jimmy Kets

(Lokettenzaal van het Vlaams Parlement)

"Albert Kahn was een rijke bankier die de wereld wou archiveren aan de hand van foto's. Tijdens de Eerste Wereldoorlog leverde dat heel fascinerende plaatjes op die je niet alleen in het museum in de buurt van Parijs kunt vinden, maar ook online. Dichter bij huis is de tentoonstelling in het Vlaams Parlement van de foto's die Jimmy Kets maakte voor het Vlaamse Vredesinstituut absoluut de moeite waard!"

BRECHT DEMEULENAERE (CANON CULTUURCEL)

Brecht en zijn collega's van de Canon Cultuurcel informeren leerkrachten over het educatieve aanbod van musea en andere cultuurstellingen. "Samen met de collega's van Klasse organiseren we een event waar leerkrachten gratis kunnen kennismaken met dat aanbod."

www.albertkahn.co.uk/firstworldwar

TIP 3

Voormalig slagveld met mijnkraters, Zillebeke

(Oude Kortrijkstraat, in de buurt van nummer 73)

"Zillebeke lag pal op het front. Daar werd hevig gevochten en dus vind je er veel tunnels en mijnkraters. Met de site is nog niets gedaan, maar het is heerlijk om door de bosjes op ontdekkingstocht te gaan naar oorlogsrestanten. Een plas met water kan bijvoorbeeld een mijnkrater verbergen."

HILDE VERBOVEN

(ONROEREND ERFGOED)

Hilde inventariseert en beschermt samen met haar collega's van Onroerend Erfgoed overblijfselen van de Eerste Wereldoorlog, zoals loopgraven, bunkers, wederopbouwarchitectuur en oorlogslandschappen met sporen van ontploffingen en slagvelden.

TIP 4

Flanders Fields Memorial Garden (Londen)

"Een van onze internationale projecten zijn de herdenkingstuinen in het buitenland. Zo kunnen gesneuvelden ook dicht bij huis herdacht worden. Half november wordt onze eerste herdenkingstuin ingehuldigd in Londen. Die bevindt zich naast Buckingham Palace, en is dus een ideale tip voor wie op citytrip is in Londen. Voor de herdenkingstuin is er aarde van de militaire begraafplaatsen in Vlaanderen overgebracht naar Londen."

PIERRE RUYFFELAERE

(PROJECTSECRETARIAAT GROOTE OORLOG)

Pierre en de collega's van het Projectsecretariaat zijn al enkele jaren bezig met de voorbereiding van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog in Vlaanderen. Op hun website vind je een overzicht van wat er allemaal georganiseerd wordt. "Daarnaast zijn we ook actief op internationaal vlak en investeren we ook in andere projecten. Zo hebben we Dirk Brossé, Frederik Sioen en Jef Neve gevraagd een vredeshymne te componeren. Die zal in april 2015 in wereldpremière gaan."

www.2014-18.be

Gemakkelijk in de Westhoek raken? Met de Poppypas van De Lijn kunt u voordelig op het volledige busnet in West-Vlaanderen reizen.
www.delijn.be

Win

Wie wil winnen, vult uiterlijk
op 15 juli op www.vlaanderen.be/13
ons wedstrijdformulier in.

Brussel danst

Op 11 juli organiseren de collega's van Munt-
punt vanaf 17 uur een heus dansfeest in Brus-
sel. De Grote Markt swingt op Latijns-Ameri-
kaanse ritmes van onder andere Buscemi en
Rocco Granata. Het Muntplein wordt een jon-
gerenplein met urban dans, een *graffitiwall*,
een designmarktje, *slam poetry* Onder
meer TLP en Lefto zorgen er voor de muziek.
Op het parcours tussen de twee pleinen vindt
u circusacts, muziekbands met danseressen ...
In de Spiegelzaal van het Brussels Parlement
krijgt de slow een centrale plaats, met enkele
dansinitiaties.

10 kaartjes

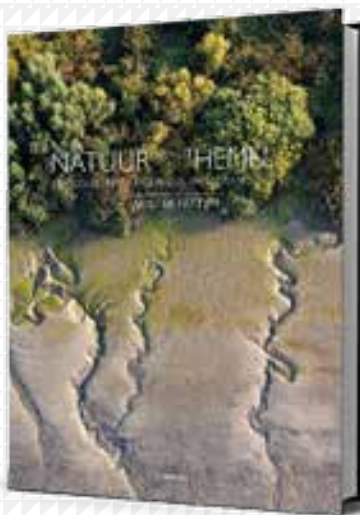
Gordelfestival

Wat?

Dit jaar duurt het Gordelfestival geen weekend, maar een hele zomer lang! Verveling is uitgesloten. Ontdek alle verborgen plekjes in de Groene Gordel rond Brussel. Wandel langs een weide met trekpaarden, nip van een verfrissende kriek of geniet van uw nieuwe favoriete muziekgroep. 7 september wordt de topdag van het Gordelfestival, met onder andere circuswandelingen, optredens, een culturele fietstocht en een frisse pint. 13 geeft voor die dag tien kaartjes weg. Het volledige programma vindt u op www.gordelfestival.be. Download ook de gratis app.

Link met de Vlaamse overheid?

De collega's van De Rand organiseren dit evenement om het Vlaamse karakter van de Groene Gordel rond Brussel in de verf te zetten. De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' en het Felix Art Museum in Drogenbos zijn actief betrokken in het aanbod van 7 september.

5 boeken

Natuur vanuit de hemel

Collega Wouter Pattyn van de Vlaamse Landmaatschappij fotografeerde twee jaar lang de mooiste natuurgebieden van Vlaanderen zoals je ze zelden te zien krijgt: vanuit de lucht, bij het eerste ochtendgloren en bij het laatste avondlicht. Het resultaat is het prachtige fotoboek *Natuur vanuit de hemel*. Het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij schenken vijf exemplaren weg aan de lezers van 13.

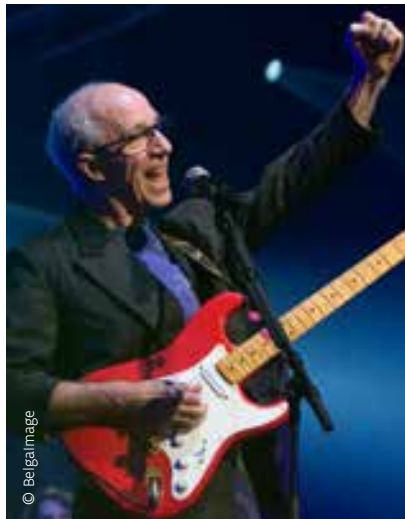

Afghan Whigs

5 dagkaartjes

Cactusfestival

Het Cactusfestival haalt van 12 tot 14 juli heel wat mooie namen naar Brugge. 13 mag twee dagkaartjes voor zaterdag 12 juli weggeven en drie voor zondag 13 juli. Op zaterdag staan onder meer The Notwist, M. Ward, Admiral Freebee, Selah Sue en Arsenal op het podium, op zondag Afghan Whigs, Mark Lanegan Band, Caribou en Intergalactic Lovers.

© Belgainage

25 jaar Boterhammen in het Park

Van 25 tot en met 29 augustus is er elke middag vanaf 12 uur weer Boterhammen in het Park in het Warandepark in Brussel, met onder meer Flip Kowlier, Maaïke Ouboter, Hannelore Bedert, Stoomboot, Delrue en Raymond van het Groenewoud. Vanaf 20 uur start het avondprogramma Fee-erieën, met onder andere Perfume Genius, Sun Kil Moon en Float Fall. Afhankelijk van de beslissing van uw leidend ambtenaar kunt u dienstvrijstelling krijgen voor de middagoptredens. Meer informatie krijgt u bij uw personeelsdienst.

50 x 2 kaartjes Waterbus

De Waterbus is een openbare vervoerdienst op het Zennekanaal die op dinsdag, woensdag en donderdag tussen Vilvoorde-centrum en Brussel-centrum (Saintelette) pendelt. Er zijn zeven haltes in Vilvoorde, Machelen, Neder-over-Heembeek, Laken/Schaarbeek en Brussel. De Waterbus vaart verschillende keren per dag van mei tot oktober 2014. Ook uw fiets mag mee. U vindt alles over de Waterbus op www.waterbus.eu. De Waterbus is een project van Brussels by Water en Kanaaltochten Brabant dat gesteund wordt door de cel Brussel van het Departement DAR.

Pluspasvoordeel

3D World Magic & Fun Koksijde

Gekke bekken trekken terwijl vrienden en familieleden zich te pletter lachen en foto's nemen? In 3D World Magic & Fun vindt u een heleboel decors die u kunt 'vervolledigen'. Waan u Rode Duivel, doe mee aan de herdenking van WO I, speel mee in FC De Kampioenen ... Ook Bruce Lee, Tarzan, Pipi Langkous en Popeye kunnen mee op de foto, net zoals premier Di Rupo die in een scène rond de Bergense Doudou-processie optreedt. 3D World Magic & Fun Koksijde 2014 vindt plaats in cc Casino van 12 juli tot en met 24 augustus, elke dag van 14 tot 18 uur.

© Estate Ana Mendic/SAMILUNG VERBUND, Vienna

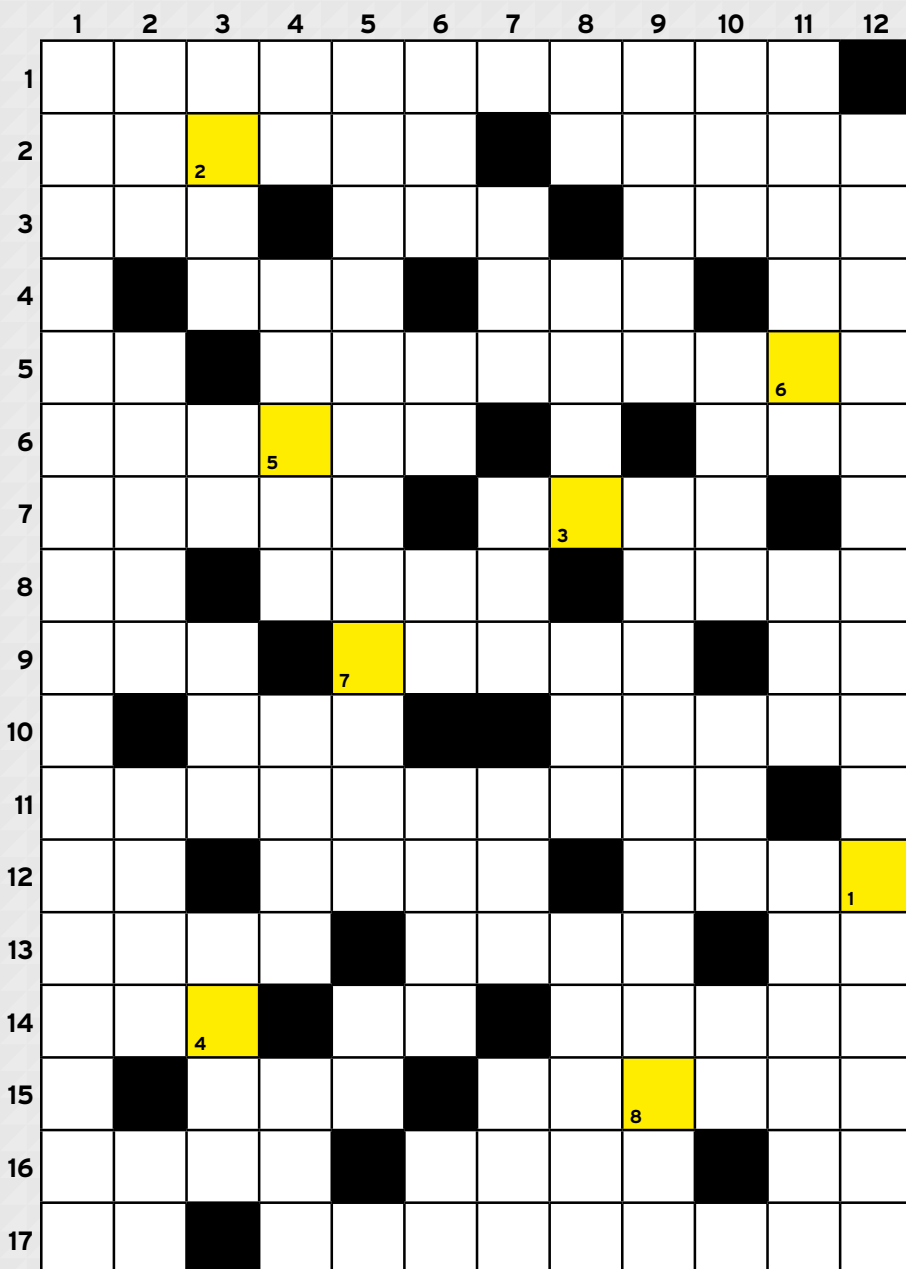
10 x 2 kaartjes

Summer of Photography

De groepstentoonstelling *WOMAN. The Feminist Avant-Garde of the 1970s* toont 450 werken van 29 vrouwelijke artiesten. In de loop van de kunstgeschiedenis is 'het beeld van de vrouw' gevormd door mannelijke projecties. Pas in de jaren zeventig konden vrouwelijke artiesten voor het eerst in de kunstgeschiedenis hun eigen beeld vormen. Ze bestudeerden hun lichamen en bepaalden de vrouwelijke identiteit op een provocerende, radicale, poëtische en ironische manier. Ontdek die 'feministische avant-garde' nog tot 31 augustus in BOZAR.

Info

- www.gordelfestival.be
- www.abconcerts.be
- www.cactusfestival.be
- www.3dworldkoksijde.be
- www.uitinvlaanderen.be
- www.bozar.be
- www.waterbus.eu
- www.naturalight.be

Horizontaal

- 1 onderkomen
- 2 minnegodjes – stilstaand water
- 3 nieuw (Eng.) – elasticiteit – vulkaan op Sicilië
- 4 plat vaartuig – askruik – Russische rivier
- 5 Romanum Imperium – naam van een Natuureducatief Centrum in Kalmthout
- 6 Aziaat – dun
- 7 vertrek – talent
- 8 vanaf – gebruik (Lat.) – zwaardwalvis
- 9 kolk – altijd – gebalk
- 10 geladen atoom – volgeling
- 11 betalen
- 12 Eminentie – gespitste mond – National Television Standards Committee
- 13 vals – Egyptische godin – open haard
- 14 duinvlei – grondtoon – brede sjaal
- 15 waagkans – draakvis
- 16 mijlpaal – halfaap – internetprotocol
- 17 loofboom – bureaucratie

Verticaal

- 1 naam van een schrijver naar wie een kantoorgebouw van de Vlaamse overheid in Hasselt genoemd werd
- 2 tijdmaat – zinloos – struisvogel – spel
- 3 Amerikaanse staat – decimeter – aperitiefdrink – meisjesnaam
- 4 sint – afscheidsgroet – mallejan – grootouder
- 5 inlichtingen over files en de toestand op de wegen – klein ventje
- 6 een zekere – Veiligheidsraad – uitgeversmaatschappij – gegeven – loonbelasting
- 7 kunstschaatsterm – mobiele telefoon – gravure – krankzinnig
- 8 te koop – zigeunervolk – European Article Numbering – Franse rivier
- 9 vredesgodin – naam van een bezoekerscentrum van de Vlaamse overheid in Schoten
- 10 zindelijk – inwendig orgaan – loot – onder andere
- 11 partnerin – hoendervogel – de zon betreffend
- 12 bedrijf dat een televisienet exploiteert

Met de letters uit de genummerde vakjes van het kruiswoordraadsel kunt u het sleutelwoord vormen. Surf uiterlijk op 15 juli naar www.vlaanderen.be/13 en vul daar de oplossing op ons wedstrijdformulier in.

U maakt dan kans op een aankoopcheque!

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7	8

De oplossing en de winnaars van de vorige puzzel vindt u terug op www.vlaanderen.be/13.

999 meter

Eén keer in de week hoef ik niet naar Brussel. Eén keer per week mag ik telewerken. Soms doe ik dat thuis. Maar de voorbije maanden heb ik ook al eens de satellietwerkplekken in het nieuwe VAC-gebouw in Gent getest.

Ik ben alvast enthousiast over het Lovelinggebouw, zoals het VAC Gent officieel heet. Een restaurant waar je zelf je groenten en zetmeelproducten mag opscheppen, gratis koffieautomaten waar je de sterkte van je koffie zelf kunt bepalen, leuke zithoeken met geherstoffeerd meubilair dat aanvoelt als nieuw ... En dan het panoramische uitzicht vanop de 21e verdieping over Gent! Prachtig!

Er zijn ook minpuntjes, natuurlijk. Zo liggen de satellietwerkplekken in een open ruimte, vlak bij enkele grote vergaderzalen. Daar kun je je dus onmogelijk concentreren als de vergadertijgers toestromen. Maar over het algemeen vind ik het een prima werkplek. En de ligging is fantastisch. Vlak, maar dan ook vlák naast het Sint-Pietersstation. Trein uit, kantoor in en hup, aan het werk. Hoeveel makkelijker kan het zijn?

Wat een verschil met het nieuwe VAC-gebouw in Brussel, waar ik over enkele jaren heen zal moeten. Het Meandergebouw op de Thurn en Taxis-site ligt een stuk verder van het Noordstation. 999 meter, zo heeft een landmeter officieel vastgesteld.

Veel collega's zijn niet blij met die wandelafstand. De pers deed daar nogal lacherig over: 'Ambtenaren klagen dat ze tien minuutjes moeten wandelen.' Maar tien minuten extra is geen lachertje als je maar één trein per uur hebt, en voor sluitingstijd aan de schoolpoort moet raken. Onoverkomelijk? Nee. Lastig? Ja, dat wel. Zeker voor de collega's die nu in het Phoenixgebouw werken - een gebouw dat even dicht bij het Brusselse Noordstation ligt als het Lovelinggebouw bij het station Gent-Sint-Pieters. Verschillende collega's in 'de Phoenix' hebben heel bewust voor een job vlak bij het station gekozen, en voelen zich nu, terecht, de pineut.

Ik heb het in een vorig leven al eens meegemaakt. Mijn toenmalige werkgever verhuisde naar een nieuw kantoor, met een slechtere treinverbinding tot gevolg. Dat zorgde voor heel wat gemor. Maar het ongemak werd toen gecompenseerd door andere toegevingen. We kregen een soepelere werkgeregeling, er kwam gratis koffie en chocomelk, er kwam een betere lunchservice en iedereen kreeg splinternieuw meubilair.

De collega's van Het Facilitair Bedrijf weten dus wat te doen met het nieuwe VAC Brussel. Zorg dat we in dat gebouw zo veel toffe extraatjes krijgen dat we de slechtere ligging snel vergeten. Op zijn minst al die leuke nieuwigheden uit het VAC Gent. Maar er is vast nog meer mogelijk. Waarom bijvoorbeeld niet in gezellige keuvelruimtes voorzien, net als stille afzonderingshoekjes om de batterijen op te laden? Waarom geen stimulerende fitnessruimte, en een rustgevende meditatie-ruimte?

Of, mijn persoonlijke favoriet, waarom geen hippe koffiebar in het gebouw, waar we de hele dag vanilla chai latte macchiato met extra *syrup* kunnen slurpen?

“Zorg dat we zo veel extraatjes krijgen dat we de slechte ligging van het gebouw snel vergeten”

Maarten De Gendt, redacteur
www.twitter.com/maartendegendt

Vanaf 1 juli krijgen ambtenaren van de Brusselse gewestelijke overheidsdienst een premie als ze gebarentaal kennen en dat kunnen bewijzen via een proef van Selor. Dat moet ervoor zorgen dat slechthorende Brusselaars beter bediend worden. De jaarlijkse premie van 2400 euro wordt alleen toegekend aan personen die rechtstreeks in contact staan met de bevolking, of als kennis van gebarentaal nuttig is voor de dienst.

Vloeken

In Rusland riskeren vloekende burgers voortaan een boete van 50 euro en ambtenaren zelfs het dubbele. De Russische president Poetin heeft daarvoor een wet ondertekend. Die moet obscene taalgebruik verbieden in Russische cultuur en media, om burgers te beschermen tegen 'het beschadigen van de Russische taal en cultuur'. Welke woorden precies onder 'obsceen taalgebruik' vallen, is niet meteen duidelijk. Volgens het Kremlin zal een onafhankelijk onderzoek dat voor elk feit afzonderlijk bepalen.

Examens

Ambtenaren van de gemeenschapscentra en van de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel zijn niet te spreken over de generieke examens die dit voorjaar liepen voor collega's met tijdelijke contracten. Heel wat mensen slaagden niet voor die examens, en ze vinden dat de proeven niets te maken hebben met de inhoud van hun job. Ook de ambtenaren met een vaste benoeming zien hun collega's, die vaak jaren ervaring hebben, niet graag vertrekken. Voor veel kandidaten vormde de persoonlijkheidstest, waarbij ze zichzelf moesten beoordelen, een struikelblok.

Eregalerij

De Nederlandse overheid wil ambtenaren die een rol hebben gespeeld in de geschiedenis van het land, een gezicht geven. Daarom werkt ze aan een boek. Het wordt een portrettengalerij van honderd Nederlandse ambtenaren die hebben bijgedragen aan de wording van Nederland, omdat ze het Deltaplan ontwierpen bijvoorbeeld, of hun handschrift aan de grondwet leenden. Nederlanders kunnen zelf een bijdrage leveren en een portret schrijven van een legendarische Nederlandse ambtenaar.

MIJN GOD, WE
HEBBEN HET
OVERLEEFD!

MISSCHIEN IS HET EEN VALSTRIK,
KAPITEIN! MISSCHIEN PROBEREN
ZE ONS NAAR BUITEN TE LOKKEN!

MISSCHIEN...
MAAR WE
KUNNEN ONS
NIET EEUWIG
BLIJVEN VER-
SCHANSEN.

VOORUIT
MANNEN!
DIT IS ONS
MOMENT!
ACHTER MIJ!

AH,
VERTOMMEN!
DAAR BEN JE!

WIJ MOESTEN NOG EENS PRATEN OVER
DE GEVOLGEN VAN DE ZESDE
STAATSHERVORMING OP JOUW DIENST.

13 wil ook uw mening kennen! Daarom maken we op deze pagina plaats voor uw reacties en lezersbrieven. Ook op de website van 13 kunt u bij elk artikel een reactie posten.

POLL

Wat vindt u van de nieuwe ontslagregeling?

In onze poll vroegen we uw mening over de nieuwe, soepelere ontslagregeling. Het resultaat las u al op pagina 6. Hier volgen de reacties.

34,51 %

TE VER

"De overheid moet het algemeen belang dienen. Daarom geniet de overheidswerker een speciale rechtsbescherming."

"De verplichting tot ontslag gaat te ver. Het is beter is om de leidinggevendenden de 'mogelijkheid' tot ontslag te geven."

"Dit is een eerste stap naar de afschaffing van het statuut."

52,84 %

EVENWICHTIG

"Je krijgt nog een kans om je te herpakken."

"Het is een goede regeling. Zo worden de mensen beloond die echt willen werken en die zich inzetten."

"Een negatieve evaluatie moet gekoppeld worden aan een opleidings- of begeleidingstraject."

12,64 %

NOG NIET VER GENOEG

"Beter onmiddellijk na één negatieve evaluatie ontslaan, net zoals bij contractuelen. Gelijke rechten en plichten!"

"Dan ben je al gauw twee jaar kwijt aan iemand die blijkbaar niet naar behoren functioneert. Kostbare tijd!"

"De overheid mag geen instelling worden waar mensen met onvoldoende inzet toch terechtkunnen."

Reactie op 'Tien do's en don'ts voor de volgende vijf jaar', 13 nr. 48, mei-juni 2014

Uitbesteden vraagt opvolging, geld en kennis van zaken

Punt 7 in jullie artikel ('Maak duidelijke keuzes', over de behoefte aan een kerntakendebat over wat de Vlaamse overheid moet opnemen, wat in handen kan komen van lokale besturen en wat uitbesteed kan worden aan de privésector) heeft een negatieve insteek. Wanneer wordt de vraag eens omgedraaid: zijn er geen dingen die nu door de privésector uitgevoerd worden, die de overheid zelf véél beter zou doen? Een slankere overheid is niet noodzakelijk een goedkopere of efficiëntere overheid. Taken uitbesteden vraagt ook opvolging en geld, én vooral kennis van zaken. Een efficiëntere overheid? Graag. Een ontklede overheid die geen enkele slagkracht meer heeft? Nee, dank u.

Bart Janssens,
Agentschap Wegen en Verkeer

Reactie op '1401 collega's naar VAC Gent', 13 nr. 48, mei-juni 2014

Groene facelift voor VAC Gent

De term 'ecologisch' staat nogal cynisch naast de foto van het nieuwe VAC in Gent. Op energetisch vlak is het gebouw misschien wel ecologisch, maar waar is het groen gebleven? Het VAC heeft gigantische dak- en zijoppervlakten.

Die zijn toch ideaal voor daktuinen en gevelplanten of planten in bakken op de terrassen. Hopelijk krijgt het gebouw nog een groene facelift.

Ann De Rycke,
Agentschap voor Natuur en Bos

Reacties op 'Nieuw op de menukaart', 13
nr. 48, mei-juni 2014

Geen tonijn meer op ons bord

Het is positief dat er meer vegetarische broodjes - 7 op de 25 soorten - zitten in het aanbod van het Agentschap voor Facilitair Management (AFM), al zit de helft van dat aanbod wel in de duurste prijs categorie. Het aandeel vegetarisch mag gerust nog groter worden. Als de Vlaamse overheid dan toch een moderne werkgever wil zijn, moet ze ook duurzamer werken. Dat houdt in dat tonijn en andere bedreigde vissen niet meer op het menu komen. De Vlaamse overheid kan een voorbeeld nemen aan de restaurants van de Universiteit Antwerpen: daar worden geen tonijn of andere bedreigde soorten geserveerd, vegetarische maaltijden worden actief gepromoot enzovoort. Graag meer duurzaamheid op de nieuwe menukaart!

Bram Van Ballaer, Ruimte Vlaanderen

Waar zijn de seitan en tofu gebleven?

Ik was een grote fan van het verse en uitgebreide vegetarische aanbod. Het is zó jammer dat het vegetarische broodje is verdwenen. Er wordt nu uitgekapt met een uitgebreider aanbod, maar ik vind het zelf net minder groot. Er is nu een vast aanbod dat vooral bestaat uit verschillende soorten kaas (en ja, ook eiersalade). Komt er opnieuw seitan of tofu of is het huidige nieuwe aanbod definitief? Toegegeven, we waren verwend,

maar hopelijk kan daar toch nog aan gedacht worden.

Iris Declerck, Wonen Vlaanderen

Graag opnieuw vegetarische slaatjes

Ik begrijp dat het onmogelijk is om het vegetarische aanbod even ruim te maken als het aanbod voor niet-vegetariërs. Feit is wel dat er vroeger meer 'echte' vegetarische variatie was met vlees- of visvervangers. Doorgaans eet een vegetariër vlees noch vis. Er mogen gerust opnieuw enkele vegetarische slaatjes toegevoegd worden. De quorn met currysaus was bijvoorbeeld overheerlijk.

Philip De Bruyn, Wonen-Vlaanderen

Antwoord van Ben Nauwelaers, communicatieverantwoordelijke bij het AFM: "We spelen in op de wensen van onze klanten en houden daarbij maximaal rekening met duurzaamheid. Maar u hebt gelijk, we kunnen daarin nog groeien. In verband met ons visaanbod kunnen we u alvast geruststellen, want dat is volledig duurzaam. Bij al onze aankopen en contracten houden we rekening met de viswijzer (een gids die aangeeft welke vissoorten op een duurzame manier gevangen worden, red.). We kopen uitsluitend niet-bedreigde soorten, uit gebieden die niet overbevist zijn, of soorten met bijkomende certificaten, zoals het MSC- en ASC-label (keurmerken voor duurzaam gevangen en gekweekte vis, red.). Zo serveren we alleen nog skipjacktonijn uit bepaalde visgebieden, een niet-bedreigde variant dus. Maar duurzaamheid gaat verder. We proberen onze ecologische voetafdruk ook te verminderen door te kiezen voor lokale producten of producenten. Als gevolg daarvan kiezen we bijvoorbeeld gandaham in plaats van parmaham. Wanneer we ons aanbod deluxe broodjes in het najaar aanpassen, verhogen we het niveau van de drie vegetarische belegsoorten, zodat lekkere bereidingen met quorn, seitan of tofu opnieuw in het gamma zitten."

TAALTIP

Wat is correct:
De OVAM heeft *zijn* of
haar website vernieuwd?

Correct is: *De OVAM heeft haar website vernieuwd.* Het geslacht van afkorting wordt bepaald door het geslacht van het zelfstandig naamwoord dat er de kern van vormt. OVAM staat voor *Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij*. Het kernwoord (*afvalstoffen*)maatschappij is vrouwelijk. Naar vrouwelijke zelfstandige naamwoorden verwijzen we met het bezittelijk voornaamwoord *haar*.

In de afkorting VDAB (*Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding*) is het kernwoord dienst mannelijk. Bij mannelijke zelfstandige naamwoorden gebruiken we het bezittelijk voornaamwoord *zijn*, bijvoorbeeld de VDAB en *zijn* medewerkers.

Ook als het kernwoord van een afkorting een onzijdig woord is, verwijzen we ernaar met *zijn*. Bijvoorbeeld: Het FWO (*het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek*) heeft *zijn* financieringsmogelijkheden uitgebreid; INBO (*het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek*) maakt *zijn* activiteiten bekend op de website; Het IVA (*het intern verzelfstandigd agentschap*) Kind en Gezin wil samen met *zijn* partners elk kind zo veel mogelijk kansen bieden.

**Tip: Abonneer u op het e-zine
Taalink van de Taaltelefoon via
www.vlaanderen.be/taaltelefoon.**

**Stel uw taalvragen aan de
Taaltelefoon op 078 15 20 25.**

Zo vermijdt u een dubbel abonnement op 13

Krijgen u en uw partner allebei 13 in de bus en is één keer genoeg? Doe dan net zoals 400 andere lezers van 13 en laat het ons weten via 13@vlaanderen.be. Dan zorgen we ervoor dat twee voortaan één wordt!

Correctie

Collega Luc Janssens uit het artikel 'Collega's zonder grenzen' op p. 12 in 13 nr. 38 van mei-juni werkt bij het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en niet bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Maarten Stieperaere (op p. 46 van datzelfde nummer) werkt dan weer bij Toerisme Vlaanderen in plaats van bij de VLM.

**Neem een duikje
in de kwaliteit
van ons zwemwater**

Vlaanderen
is water

WWW.KWALITEITZWEMWATER.BE

**VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ**

**AGENTSCHAP
ZORG & GEZONDHEID**